

Čipkárské ZVESTI

ŠTVRTROČNÍK PRE OBYVATEĽOV OBCE BRUSNO
ROČNÍK XII. / 1. ČÍSLO / JANUÁR 2021

Foto Samo Dlhôš

Vážení spoluobčania, milí Brusňania a Ondrejčania,

rád by som sa vám prihovoral osobne, pri novoročnom punči na námestí pri obecnej úrade, ale aktuálna situácia sa nám stretnúť neumožňuje. Preto vám chcem venovať aspoň pár novoročných myšlienok na stránkach našich Čipkárskych zvestí.

Nový rok 2021 znamená pre každého z nás aj začiatok nových plánov, predsavzatí a určenia si nových cieľov, ktoré by sme chceli počas nastávajúceho roka uskutočniť v osobnom i pracovnom živote.

Prelom starého a nového roka je však aj priestorom na zastavenie, obzretie sa späť a rekapituláciu toho, čo sa nám podarilo dosiahnuť a čo možno zatiaľ ešte nie.

Uplynulý rok 2020 bol pre nás všetkých, zvlášť pre samosprávu, mimoriadne náročný. Na jeho začiatku, keď sme si všetci navzájom želali pevné zdravie, šťastie, lásku, pokoj, radosť, spokojnosť, úspech..., nikto z nás ani nepomyslel, aký ťažký a náročný rok nás čaká. Okrem obvyklých vecí, akými boli napr. zabezpečenie fungovania samosprávy, riešenie aktuálne vzniknutých problémových situácií, pokračovanie v plánovaných aktivitách, máme za sebou aj veľmi ťažké a náročné obdobie boja s neviditeľným nepriateľom – Covidom 19. Každého z nás uplynulý rok postretli určite aj dni zlé, naplnené trápením, smútkom, nezdarom a nepochopením, ale iste aj dni dobré, veselé, šťastné, radostné a úspešné. A práve na tom dobrom a úspešnom je potrebné ďalej stavať. Rozvíjať veci začaté a nebať sa prekážok, ktoré počas nastúpenej cesty prídu.

Už počas prvých januárových dní vidím, že nás opäť čaká mimoriadne ťažký a náročný rok. Chcel by som vás preto poprosiť, aby sme si navzájom viac pomáhali a menej kritizovali, a keď sa už predsa len rozhodneme kritizovať, skúsme zároveň s kritikou ponúknuť aj nejaké riešenia. Veľmi by som si prial, aby sme boli voči sebe všímaví a empatickí, aby sme si nezávideli, ale tešili sa aj z úspechov druhých a dopriali im ich. Pre začiatok by možno stačilo navzájom sa pozdraviť, prihovoriť jeden druhému, usmíť sa na seba. Aj taká maličkosť, ktorá nás nič nestojí, dokáže priniesť radosť do srdca iných ľudí.

V tomto príhovore sa chcem zo srdca poďakovať všetkým zamestnancom našej obce za ich prácu v uplynulom roku. Spoločne sa snažíme robiť všetko preto, aby naša obec bola krajšia a aby sme sa tu všetci cítili dobre.

Dovoľte mi, milí Brusňania a Ondrejčania, aby som aj vám z celého srdca zaželel do nového roka pevné zdravie, šťastie, lásku, Božie požehnanie, pokoj v rodinách, veľa pracovných a osobných úspechov. Nech nestrácame radosť zo života a vieru v to, že je v nás napriek všetkým iným emóciám ešte stále aj veľa toho dobrého, ktoré budeme môcť využiť na to, aby sa nám v našej dedine žilo spolu (s) pokojne a príjemne.

Jozef Šimeček, starosta obce

Obecné zastupiteľstvo informuje

Uznesenia z osemnásteho zasadnutia

obecného zastupiteľstva obce Brusno konaného
dňa 14. decembra 2020

A/schvaľuje

1. Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na I. polrok 2021.
2. Rozpočet obce na rok 2021.
3. Všeobecne záväzné nariadenie obce Brusno č. 5/2020 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady so zmenou § 30 ods. 5, druhá veta nasledovne: „Ak sa poplatník nezdržiava alebo sa nezdržoval na území obce viac ako 90 dní v zdaňovacom období, pričom túto podmienku splní kumuláciou viacerých podmienok na zníženie a odpustenie poplatku, a súčasne obdobie s podmienkou na odpustenie poplatku, počas ktorého sa poplatník nezdržoval na území obce je kratšie ako 90 dní, má nárok len na zníženie poplatku.“
4. Všeobecne záväzné nariadenie obce Brusno č. 6/2020 o podmienkach prevádzkovania malých zdrojov znečisťovania ovzdušia na území obce Brusno a o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia.
5. Inventarizačné komisie pre inventarizáciu majetku obce za rok 2020.
6. V zmysle ustanovenia § 9a ods. 9, písm. c/ zákona SNR číslo 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších zmien a doplnkov, na základe žiadosti pána Michala Harnischa, zverejnenie zámeru prenájmu nehnuteľného majetku obce Brusno z dôvodu hodného osobitného zreteľa: rodinný dom s. č. 74/81 na parcele C KN č. 637, vedený na LV 752, vlastník obec Brusno. Obecné zastupiteľstvo obce Brusno uznesením č. 16A/2020 zo dňa 14. 12. 2020 schválilo trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov zámer prenájmu rodinného domu s. č. 74/81, na parcele C KN č. 637, vedený na LV č. 1553. Dôvod hodný osobitného zreteľa spočíva vo vyriešení sociálnej situácie žiadateľa. Zámer prenajať majetok obce Brusno bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke obce dňa 17. 12. 2020.
7. V zmysle ustanovenia § 9a ods. 9, písm. c/ zákona SNR číslo 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších zmien a doplnkov, na základe žiadosti pána Halumi Muamet Seita na umiestnenie stánku s občerstvením (kebab a zmrzlina), zverejnenie zámeru prenájmu nehnuteľného majetku obce Brusno, z dôvodu hodného osobitného zreteľa, časti obecných pozemkov C KN č. 1638, 947, 946, vedené na LV 1553 pri Zdravotnom stredisku Brusno o rozmeroch 3x6 m. Zámer prenajať majetok obce Brusno bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke obce dňa 17. 12. 2020.
8. Predĺženie nájomnej zmluvy nebytových priestorov k miestnosti č. 7 v suterénnych priestoroch Miestneho kultúrneho strediska Brusno za účelom skúšobnej miestnosti pre voľno-časové múzické aktivity do 31. 12. 2021 pre Ing. Dávida Maljara a Patríciu Pavelkovú, Tulska 68, 974 04 Banská Bystrica.
9. Zverejnenie zámeru predat' novovytvorený pozemok parcela C KN č. 1049/2, druh pozemku orná pôda o výmere 347 m², katastrálne územie Brusno, ktorý vznikol Geometrickým plánom č. 45308381-284/2020, vyhotoviteľ Bc. Matúš Debnár – GEOTECH, zo dňa 07. 12. 2020 z pôvodnej parcely 1049/2, druh pozemku orná pôda o výmere 5037 m², vedený na LV 752, vedenom pre k. ú. Brusno, a to podľa § 9a zákona č. 138/1991 Zb.

o majetku obcí, za kúpnu cenu aspoň vo výške 17,08 Eur za 1m² určenú podľa znaleckého posudku č. 97/2020 zo dňa 12. 12. 2020 vypracovaného Ing. arch. Pavlom Bugárom, Sládkovičova 74, 975 05 Banská Bystrica, znalec evidenčné číslo 910348. Zámer predat' majetok obce Brusno bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke obce dňa 15. 12. 2020.

10. Vypracovanie projektovej dokumentácie pre vodoprávne konanie – stavba „Brusno – časť Dubinka, odvodnenie zosuvného územia a objekty inžinierskych sietí – vodovod, dažďová kanalizácia, NN elektrika STKL plynovod, verejné osvetlenie.“
11. Finančné prostriedky na odmeny pre zamestnancov Základnej školy s materskou školou, Školská 622/24, 976 62 Brusno (MŠ, ŠKD, CVČ, ŠJ) 100,- Euro na jeden plný úväzok + povinné odvody v sume 2 633,- Eur.
12. Rozpočtové opatrenie č. 4/2020 navýšenie originálnych kompetencií o 2 633,- Eur pre Základnú školu s materskou školou, Školská 622/24, 976 62 Brusno na vyplatenie odmien pre zamestnancov Základnej školy s materskou školou, Školská 622/24, 976 62 Brusno (MŠ, ŠKD, CVČ, ŠJ) 100,- Euro na jeden plný úväzok + povinné odvody v sume 2 633,- Eur.

B/ neschvaľuje

Žiadosť Mgr. Márie Demočovej, Záhonok 1959/33, 960 01 Zvolen, súkromné centrum voľného času, Radvanská 1, Banská Bystrica o poskytnutie finančných prostriedkov na záujmové vzdelávanie detí do 15 rokov veku s trvalým pobytom na území obce na rok 2020/2021.

C/ berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesení prijatých OZ dňa 14. 10. 2020 prednesenú hlavným kontrolórom obce.
2. Správu hlavného kontrolóra obce Brusno z kontroly č. 6/2020 – kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri kontrole správnosti, zákonnosti, účelnosti a efektívnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami v ZUŠ Brusno od 01. 01. 2018 do 30. 06. 2018.
3. Správu hlavného kontrolóra obce Brusno – kontrola poskytnutia a vyúčtovania dotácií z rozpočtu obce Brusno za rok 2019 podľa jednotlivých subjektov (prijímateľov dotácie).
4. Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy s materskou školou Brusno, Centra voľného času ako súčasť Základnej školy s materskou školou Brusno za školský rok 2019/2020.
5. Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach Základnej umeleckej školy Brusno za školský rok 2019/2020.
6. Stanovisko hlavného kontrolóra obce Brusno k návrhu rozpočtu.
7. Informácie starostu obce:
 - a) Celoplošné testovanie COVID 19 – preplatenie nákladov v sume 11 826,02 Eur. Poďakovanie všetkým, ktorí nám pomohli zabezpečiť plynulý priebeh celoplošného testovania na COVID-19.
 - b) Schválená zmluva o návratnej finančnej výpomoci z Ministerstva financií SR vo výške 67 270,- Eur, poukázaná na účet obce.
 - c) Ukončené práce na rekonštrukcii starej základnej školy, plánované preberacie konanie dňa 21. 12. 2020.
 - d) Vypracovanie technickej štúdie Návrhu cyklistickej komunikácie Podbrezová – Chvatimech – Brusno-Kúpele, vypracovanej spoločnosťou Siman a Jorčík spol. s r. o. Brezno.
 - e) Nové telefónne zariadenia 7x IP telefón GXP1625, nové telefónne čísla na obecnom úrade, nový optický kábel – Biznis Internet Light 300/30 Mb/s.
 - f) Zakúpenie multifunkčnej tlačiarne Kyocera typ TASKalfa 2553ci pre obecný úrad.
 - g) Predložené dve žiadosti o poskytnutie dotácie na Banskobystrický samosprávny kraj: revitalizácia chodníkov – náučný chodník Srna – Kopok vo výške 10 048,58 Euro a na súťaž vo varení Čipkárskoho v roku 2021 vo výške 4 000 Eur.

- h) Poskytnuté finančné prostriedky na Mikuláša pre deti základnej a materskej školy.
- i) Prezentácia obce v knihe Čarovné Horehronie na ploche 24 x 16,5 cm.
- j) Revitalizácia odborných učební v Základnej škole s materskou školou Brusno, momentálne prebieha ukončenie projektu z finančného hľadiska.

8. Informácia zástupcu starostu obce: dražba pozemku parcela C KN č. 426/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1170 m², zapísanej na LV č. 2844, kde obec Brusno úspešne vydražila túto parcelu za cenu 10 350,- Eur.

D/ odporúča

Starostovi obce na najbližšie zastupiteľstvo pozvať zástupcu ÚPPS Ondrej v súvislosti s ubytovaním na Chate Úsvit.

Peter Ivic

Informácie obecného úradu

Aktuálne telefónne čísla a e-maily na zamestnancov Obecného úradu v Brusne

meno a priezvisko	funkcia	telefónne číslo	e- mail
Ing. Jozef Šimeček	starosta	048/470 10 20	starosta@brusno.sk obec@brusno.sk
Dagmar Srniaková	sekretariát, matričný úrad	048/470 10 21	matrika@brusno.sk
Zuzana Lihanová	pokladňa, dane a poplatky	048/470 10 22	pokladna@brusno.sk
Viera Citarová	ekonómka	048/470 10 22	viera.citarova@brusno.sk
Ing. Tibor Karovič	správa majetku verejné obstarávanie	048/470 10 23	tibor.karovic@brusno.sk
Ing. Igor Švec	vedúci THP úseku, dane a poplatky	048/470 10 24	igor.svec@brusno.sk
Ing. Viera Sokolová	stavebný úrad	048/ 470 10 26	stavebnyurad@brusno.sk

Momentálne sa ešte dovoláte aj na staré telefónne čísla: 048/4194 423, 048/4194 424, 048/4194 434, tieto však budú čoskoro zrušené.

SODB 2021 – sčítanie obyvateľov, domov a bytov (základné informácie)

Sčítanie domov a bytov v roku 2021 **vykoná obec**, tzn. prebehne **bez účasti obyvateľov**, čím sa práve u nich významne zníži administratívna záťaž. Rozhodujúci okamih sčítania, na ktorý sa vzťahujú zisťované údaje, je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021. Predmetom sčítania sú všetky byty v domoch bez ohľadu na to, či sú obývané alebo neobývané a iné obývané obydlia, ktoré sú obývané k rozhodujúcemu okamihu sčítania. Medzi iné obydlia, ktoré sú predmetom sčítania, patria napríklad obývané chatrče rómskych komunít, ktorým nemôže byť pridelené súpisné číslo a teda ani adresný bod v Registri adries, obývané garáže, obývané houseboaty, obývané neskolaudované rodinné domy a iné obývané objekty primárne určené na bývanie.

Doba sčítania domov a bytov trvá od 1. júna 2020 do 12. februára 2021, čo predstavuje 255 dní. Výsledkom bude databáza sčítaných domov a bytov s aktuálnymi údajmi o bytoch a domoch, ktoré po ďalšom spracovaní vytvoria základnú bázu údajov o domoch a základnú bázu údajov o bytoch, priamo integrované na údaje o obyvateľoch a domácnostiach.

Každý obyvateľ je dôležitý, spravme klik pre lepšiu budúcnosť.

Sčítanie obyvateľov v roku 2021 sa v Slovenskej republike **realizuje výlučne elektronicky** – rýchlo, jednoducho a bezpečne. Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú **všetci obyvatelia Slovenskej republiky**. Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Obyvateľom sa zároveň rozumie aj občan Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Za neplnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca. Všetky údaje, ktoré obyvateľ uvedie v sčítacom formulári sa musia vzťahovať k rozhodujúcemu okamihu sčítania, ktorým je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021. **Sčítanie obyvateľov prebehne od 15. februára 2021 do 31. marca 2021.** Obyvateľ bude mať na sčítanie sa šesť kalendárnych týždňov. **Sčíta sa buď sám alebo s pomocou blízkej osoby na akomkoľvek mieste s využitím počítača, tabletu, mobilu s pripojením na internet.** Sčítací formulár bude v čase sčítania prístupný na webovej stránke **www.scitanie.sk**, resp. môžete sa sčítať aj cez **mobilnú aplikáciu**, ktorá bude dostupná pre operačné systémy Android a iOS. Ak sa **nemôžete alebo neviete sčítať sami**, máte možnosť využiť **službu asistovaného sčítania**. V obci bude zriadené **kontaktné miesto**, kde vám pomôže **stacionárny asistent**, tiež budú k dispozícii **mobilní asistenti**, ktorí navštívia domácnosť obyvateľa, keď o takúto službu požiada (napr. z dôvodu imobility).

informácie sú čerpané z portálu **www.scitanie.sk**

Rekonštrukcia budovy starej školy v Brusne

V predchádzajúcom čísle sme vám priniesli informáciu o prebiehajúcej rekonštrukcii priestorov budovy starej školy v Brusne, ktorú realizovala firma IKM REALITY – STAVING Banská Bystrica, a. s. Rekonštrukčné práce boli úspešne ukončené a 21. 12. 2020 sa uskutočnilo preberacie konanie. Celková suma rekonštrukcie v zmysle Zmluvy o dielo na uskutočnenie stavebných prác s názvom „Stavebné úpravy na budove starej školy v Brusne a jej okolí“ a v zmysle Dodatku č. 1 k tejto zmluve dosahuje 235 804,91 EUR s DPH. V rámci rekonštrukcie boli zrealizované práce nielen vo vnútorných priestoroch, ale aj práce na vonkajšej kanalizácii a na spevnených plochách, kde vznikli aj nové parkovacie miesta. Areál bol tiež uzavretý železnou posuvnou automatickou bránou. Aktuálne sú priestory pripravené na odovzdanie budúcim nájomcom. Sme radi, že do zrekonštruovaných priestorov sa vráti Záchraná zdravotná služba, ktorá bola z dôvodu nevyhovujúcich hygienických podmienok dočasne presťahovaná do priestorov Zdravotného strediska v Brusne. Dokonca hrozilo, že „záchránári“ z Brusna odídu. Našťastie sa tento scenár vďaka rekonštrukcii nezaplnil a „záchránári“ sa môžu vrátiť do zrekonštruovaných priestorov, ktoré spĺňajú všetky relevantné kritériá a zabezpečia im štandardné podmienky na vykonávanie ich náročnej práce. Stav priestorov pred a po rekonštrukcii dokladujú priložené fotografie.

Obecný úrad

Pred rekonštrukciou

Po rekonštrukcii

Narodili sa...

Lujza Belková	Nina Neslušanová
Kryštof Hollý	Anna Pindrochová
Matyáš Hollý	Izabela Rišová
Jasmina Lamperová	Alex Šnír
Jakub Lupták	

Opustili nás...

+	Eva Bedriková	(†81)
	Oto Bízík	(†77)
	Tibor Kostúr	(†86)
	Kamila Miklošová	(†84)
	Viera Oboňová	(†76)
	Jozefína Pavúková	(†80)
	Vladislav Petko	(†55)
	Margita Sokolová	(†88)
	Mária Tišliarová	(†93)
Anna Vilmonová	(†71)	

V mene občanov obce Brusno vyslovujeme rodinám zosnulých úprimnú sústrasť.

Ospravedlnenie

V júlovom čísle som „stratila“ jedno krásne dievčatko. Je mi to veľmi ľúto a ospravedlňujem sa rodičom Dominike a Lukášovi Lamperovcom a ich dcérke Jasminke. Zároveň za celú redakciu želám malej princeznej k prvému rôčku všetko najlepšie, nech je stále usmiata a robí radosť všetkým naokolo.

Lenka Longauerová

Kalendár separovaného zberu pre rok 2021

Mesiac	Plasty	Papier
Január	25. 01. 21	27. 01. 21
Február	22. 02. 21	24. 02. 21
Marec	29. 03. 21	31. 03. 21
Apríl	26. 04. 21	28. 04. 21
Máj	31. 05. 21	26. 05. 21
Jún	28. 06. 21	30. 06. 21
Júl	26. 07. 21	28. 07. 21
August	30. 08. 21	25. 08. 21
September	27. 09. 21	29. 09. 21
Október	25. 10. 21	27. 10. 21
November	29. 11. 21	24. 11. 21
December	27. 12. 21	29. 12. 21

Odpady naše každodenné

Ľudstvo odkiaľživa produkovalo odpad. V počiatkoch to bol odpad, ktorý sa prirodzene a ľahko v prírode rozkladal, ale s vývojom ľudstva a s pokrokom vedy a techniky sa materiály postupne zdokonaľovali, stávali sa trvácnejšími a v prírode sa rozkladali ťažšie, a tak logicky začali byť pre ňu záťažou, ktorá sa stáva v dnešných časoch neúnosnou. Je potrebné niečo urobiť, aby nám raz deti našich detí nevyčítali to, čo sme spôsobili matičke Zemi svojim konzumom. Veď už dnes plávajú v oceánoch ostrovy plastových fliaš, ktoré sa rozpadnú možno až o 400 rokov. Viete si predstaviť, že by nám niečo také urobili naši predkovia? Mali by sme tu dnes odpad z čias Galilea, Pascala, Newtona. My dnes vyrobíme 70 miliónov PET produktov ročne a ak by toľko vyprodukovali aj tí pred nami, mali by sme tu dnes jedno veľké smetisko.

Tím morských biológov z Univerzity v Newcastle objavil v Mariánskej priekope, v hĺbke viac ako 6 000 metrov, nový druh kôrovca. Nazvali ho *Eurythenes plasticus*. A viete prečo? Pretože objavili v jeho črevách mikroplastové PET vlákno. Plasty sa svojim rozpadom drobia na mikropasty a tie sa postupne dostávajú do potravinového reťazca. Ich vplyv na zdravie ľudí nie je ešte dostatočne preskúmaný. Obavy vzbudzuje ich množstvo v životnom prostredí a aj ich spomínaný vstup do potravinového reťazca. Odhaduje sa, že moria a oceány znečisťuje až 50 biliónov mikročastíc plastov, čo je až 500-krát viac ako je hviezd v našej galaxii. Nachádzajú sa aj v pôde, vo vzduchu a nedávne štúdie zistili ich prítomnosť v pitnej vode a v niektorých potravinách. Môžeme to nejakým ovplyvniť? Jasné, že môžeme. Okrem iného aj tým, že sa naučíme nakladať s odpadom tak, aby nekončil v mori či na skládkach, aby sme z neho dokázali recyklovať čo najviac. Na Slovensku sme vlani podľa štatistického úradu vyprodukovali asi 435 kg odpadu na osobu. Z toho asi 80 % je možné vytriediť a ušetriť tak energiu, materiál a hlavne životné prostredie. Jediným dôvodom,

prečo nedokážeme spätne zužitkovať štyri pätiny nášho odpadu, je naša lenivosť. Možno nám chýba väčšia motivácia. Štát so svojou cenovou politikou v oblasti odpadov núti samosprávy, a teda nás všetkých, viac separovať. Cena za uloženie tony netriedeného odpadu na skládkach je totiž závislá od toho, koľko percent odpadu dokážeme vyseparovať. A táto cena sa potom premietne do poplatku za odvoz smetí. Ak teda chceme za odvoz platiť menej, musíme určite viac separovať. Povieť si, že v našej obci separujeme dosť, veď nádoby na separovaný odpad rozmiestnené v nej sú vždy plné. To je síce pravda, ale vo väčšine prípadov je to preto, že len čo sa ich obsah vyvezie, niektorí naši občania si do nich vyprázdnia svoje vrecia s plastmi, aby im doma nezaberali miesto. Lenže tieto zberné nádoby na plasty nie sú na to primárne určené. Plasty a papier by sme si mali držať doma a vyložiť pred dom v deň zberu.

V našej obci v roku 2021 platíme za odvoz zmesového odpadu 0,05 eura na jednu osobu za jeden deň. Nie je to príliš spravodlivé, pretože niekto vyprodukuje viac zmesového odpadu a niekto menej. To by sa malo zmeniť. Verím, že raz budeme platiť podľa toho, koľko odpadu vyprodukujeme. Každá nádoba na zmesový odpad bude mať nalepenú samolepku s čipom, smetiarske auto bude mať čítačku týchto čipov a váhu, ktorá odváži, koľko nádoba váži pred vyspaním smetí a koľko váži prázdna. Tento údaj pošle cez WiFi do notebooku v kabíne. Raz za polrok alebo za rok sa tieto údaje zosumarizujú, vynásobia cenou za kilogram odvezeného odpadu a každému majiteľovi smetnej nádoby príde vyúčtovanie, z ktorého bude jasné, koľko zmesového odpadu bolo odvezené a koľko je potrebné zaň zaplatiť. Samozrejme, od zajtra to nebude. Treba to najprv odskúšať „na nečisto“, čiže začať vážiť, aby každý vedel, koľko odpadu vyprodukuje, pričom platiť sa bude tak ako doteraz. A keď sa systém zabehne a „vychytajú sa všetky muchy“, môžeme prejsť z paušálu na platenie za skutočne odvezené kilogramy. Možno sa nám to

Množstvo vyseparovaného odpadu v obci Brusno

kód odpadu	Druh odpadu	hmotnosť odpadu v tonách			
		rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020 (jan - nov)
200301	Zmesový komunálny odpad	474,97	490,4	494,94	433,33
200102	Sklo	49,18	48,078	43,702	29,816
200102	Papier	17,16	17,825	33,111	19,152
200139	Plasty	29,4	24,924	29,52	19,134
200111	Textílie	1,58	0	0	0
200123	Elektroodpad (s chlórfluorovodíkom)	1,28	0,91	1,79	0,74
200135	Elektroodpad	3,1	1,03	1,62	1,3
200136	Elektroodpad	0	0	0	2,26
200308	DSO (stavebný odpad)	790,54	236,42	5,36	10,69
200201	BRKO (biologicky rozložiteľný)	8,45	9,5	7,6	8,18
200110	Šatstvo	3,34	0	0	0
200140	Kovy	0,88	0,84	0,96	0,698
200103	VKM (tetrapaky)	0,38	0,58	1,814	1,365
200125	Jedlé oleje	0	0,48	0,405	0,955
200121	Žiarivky	0	0,02	0,002	0,0296
200133	Batérie a akumulátory	0	0,06	0	0
200304	Kal zo septikov	0	0	41	77
200306	Odpad z kanalizácie	0,1	0	0	0
200307	Objemný odpad	24,25	20,16	14,25	10,54

dnes zdá ako sci-fi, no o rok alebo dva to môže byť realitou. Snád to bude pre nás motivácia viac separovať, aby sme menej platili. Aj keď najlepšou motiváciou k dôkladnej separácii odpadu by pre nás malo byť to, že chceme zanechať našim deťom našu planétu čistejšiu a zdravšiu.

Ján Vaník

Zdroje:

<https://www.odpady-portal.sk/Dokument/105254/vedci-vyvinuli-enzym-ktory-dokaze-v-priebehu-par-hodin-rozlozit-plastovu-flasu.aspx>
<https://nasebio-eko.sk/ako-dlho-sa-rozkлада-cigaretovy-ohorok-ci-plastovy-pohar/>
<https://www.odpady-portal.sk/Znacka/260/PET.aspx>
<https://www.nulaodpadu.sk/mikroplasty-okolo-nas-i-v-nas>
<https://www.zemito.sk/blog/mikroplasty-uz-aj-v-pitnej-vode/>

**ZŠ s MŠ
Brusno**

Mikuláš v našej materskej škole

Mikulášku, dobrý strýčku,
modlím sa ti modlitbičku,
zlož tú svoju plnú tašku,
daj nám z darov tvojich trošku,
či koláča makového,
či koníka medového.
Veď ty svätý Mikuláš,
veľa dobrých darov máš.

Tento rok sme nemohli stráviť predvianočné obdobie spoločne, oslávením príchodu Mikuláša. Mikuláš však nesklamal a navštívil detičky v materskej škole, ktoré sa ho nevedeli dočkať. Už týždeň pred jeho návštevou sa pripravovali – vytvárali krásne obrázky pre Mikuláša, nacvičovali program. V pondelok, 7. decembra, sme ho už od rána vyzerali. Detičky vo svojich triedach čakali a načúvali, kedy sa ozve cinkanie zvončeka. Keď začuli zvonenie, do tried vchádzal Mikuláš so svojimi pomocníkmi, čertíkom a anjelikom. Postupne navštívili všetky triedy. Detičky Mikulášovi zaspievali, zarecitovali básničky a s radosťou prijali balíčky plné dobrôt. Aj keď niektorí drobcí vyronili slzičky, nakoniec boli všetci spokojní, pekne poďakovali a pustili Mikuláša rozdávať radosť iným detičkám.

Ďakujem zriaďovateľovi, obci Brusno, za príspevok na balíčky a predsedníčke RZ, Lucii Dobríkovej, za urobenie Mikulášskych balíčkov.

Darujte Vianoce

Naša materská škola sa zapojila do projektu Darujte Vianoce, ktorý mal potešiť seniorov zo zariadenia Hronov. Chceli sme ich prekvapiť vianočnými darčekom a urobiť im krajšie Vianoce. Škôlkarskí rodičia sa do projektu s radosťou zapojili, priniesli všelijaké darčeky. Keďže sme nemohli ísť odovzdať vyzbierané potešenie osobne, poslali sme to po pánovi Baliakovi. Ďakujeme všetkým, ktorí sa do projektu zapojili a takto mohli potešiť starkých na Vianoce.

Čo nás trápi

*Riadky čitateľov o tom, čo ich trápi,
ale aj o tom, čo a ako by sa dalo vylepšiť
v našej obci*

Násilie nič nerieši, iba ubližuje

Toto je odkaz. Odkaz pre človeka, ktorý urobil zlú a krutú vec. Ten človek ublížil zvieratám. Ako následok jeho činu prišla v Brusne jedna mačka o život a druhá o labku. Bela mala šťastie v nešťastí, že vystrelený projektíl ju zasiahol do labky a nie inde. Prežila, ale po stromoch už liezť nebude a ani myš už asi nikdy nechytí. Lily to šťastie nemala a na následky vnútorných poranení po tvrdom a presnom údere zomrela. Čo presne sa stalo nevieme, to vie iba dotýčny páchatel'. Čo ale vieme presne je to ako veľmi sme z toho celého smutní a zronení. Páchatel' zabil a dokaličil naše milované zvieratká, ktoré sa zrástli s našou rodinou veľmi rýchlo a veľmi mocne. Také niečo je veľmi bolestivé, a toto je hlavný odkaz pre páchatela, ku ktorému sa, verím, moje slová dostanú. Spôsobil nám bolesť a smútok. A to je niečo, na čo človek nikdy nezabudne. Nie, nemám potrebu sa mstiť. Mám potrebu o tom napísať, aby si tento človek uvedomil, čo svojim konaním spôsobil. A aby si to uvedomil tiež každý, kto má podobné sklony a úmysly. Nejakú formu postihu si ale človek, ktorý takýto čin spácha, určite zaslúži.

Neviem, čo páchatela viedlo k tomuto činu. Možno hnev, že sa mu cudzie zvieratá potulujú po jeho pozemku. Takýto hnev chápem, ale to, k čomu ten hnev vyústil, sa ospravedlniť nedá. Riešenie medzi slušnými, civilizovanými ľuďmi je vzájomná pokojná komunikácia. Nie každý ju ovláda, ale ak by dotýčny zvolil túto formu, ušetril by veľa bolesti, ktorú svojim konaním štedro rozdal. A možno to bolo inak. Možno to bol čin hnany zvráteným potešením z utrpenia. Pre

mňa a asi aj drvivú väčšinu ľudí, je to niečo nepochopiteľné, ale v našej spoločnosti, nanešťastie, stále prítomné.

Jedna vec je už popísaný bolestivý dopad na zvieratko a jeho majiteľa. Tu nie som prehnaný optimista a hoci určitú nádej cítim, stále si skôr myslím, že páchatel'ovi je ukradnuté, aké stopy svojim konaním zanechal. Čo mu ale s vyššou pravdepodobnosťou nebude ukradnuté sú dopady, ktoré môže mať jeho konanie na jeho slobodu, peňaženku a trestný register. A tie dopady môžu byť veľmi tvrdé a nekompromisné. Podľa názoru odborníka bola v tomto prípade naplnená skutková podstata trestného činu podľa § 305a Trestného zákona, za čo hrozí trest odňatia slobody na jeden až 5 rokov. Podotýkam, že skutok sa stal počas trvania núdzového stavu, kedy môžu byť trestné sadzby sprísnené.

Adresný odkaz na záver:

Ty, čo si srietal a bil, ublížil si veľmi a toto konanie sa ti skôr či neskôr nejakým spôsobom vráti, karma je predsa zdarma.

A ty, čo niečo také schvaľuješ, lebo podľa teba sú mačky zberba, ktorej nebude škoda a možno nemáš ďaleko k tomu zniesť nejakú zo sveta, veľmi dobre si to rozmysli. Môžeš na svoje činy ťažko doplatiť.

A vy všetci, ktorým len vadí, že sa cudzie mačky vyberú na potulky práve do vašich záhrad, skúste prv ako siahnete po vzduchovke, osloviť susedov, zistiť komu tuláci patria a svoje pocity z nevítaných návštev najprv pokojne nasmerovať na majiteľa mačiek. Som presvedčený, že pokojná a slušná komunikácia vie problém rýchlo vyriešiť bez ujmy na akejkoľvek strane.

Peter Javorský

PANDÉMIA COVID-19

Špeciál k celoplošnému testovaniu 2020 v našej obci pandémia COVID-19

Na nasledujúcich stranách vám ponúkame čítanie o ľuďoch, ktorí žijú medzi nami. O tom, že pomoc, spolupatričnosť a slušnosť sú nám, chvalabohu, ešte stále nie úplne cudzie.

V našich príspevkoch nájdete uvedené mená tých z nás, ktorí pomáhali pri plošnom testovaní v našej obci, či už prípravami alebo so samotným testovaním. Aj keď už dlhšie žijeme v sociálnej izolácii, podarilo sa nám aj „na diaľku“ osloviť zdravotníkov, dobrovoľníkov, hasičov, ľudí z obecného úradu, medzi nimi aj pána starostu. Ten nám k testovaniu ako hlava miestnej samosprávy, ktorá ho na miestnej úrovni organizačne zastrešovala, tiež napísal pár slov. Veríme, že tieto riadky vám pomôžu vytvoriť si jasnejšiu predstavu nielen o tom, čo si príprava a priebeh takéhoto testovania v našej obci zo strany zúčastnených vyžadovali a ako k nim jednotlivé zložky (zdravotníci, hasiči, miestna samospráva a dobrovoľníci) pristupovali, ale napríklad aj o tom, ako vnímali nás, ktorí sme sa celoplošného testovania zúčastnili „z druhej strany.“

Celoplošné testovanie sa uskutočnilo počas víkendov 31. 10. – 1. 11. 2020 a 7. – 8. 11. 2020. Cieľom tejto akcie bolo spomaliť šírenie vírusu, čím by lekári získali čas na doliečenie chorých, veď oproti jarnej vlne koronavírusu boli denné prírastky pozitívnych v októbri príliš vysoké. Dôležité bolo aj prípadné zistenie nových ohnísk nákazy a aj uistenie sa, že nie sme nakazení a že sa môžeme bez obáv stretávať s našimi blízkymi a priateľmi. Žiaľ, celá akcia nadobudla v tej rýchlosti s akou sa pripravovala aj istý politický podtón. Ľudia na komunálnej úrovni to až tak politicky nevnímali, dôkazom toho je aj vysoká účasť na testovaní. Aj keď, kto by sa nešiel otestovať, keď potrebuje papier na to, aby mohol normálne fungovať? No akokoľvek by sme boli presvedčení o našej pravde ohľadom koronavírusu, jeho šírenie to nezastaví. Zastaviť ho môžeme len my všetci spoločne. Pripomeňme si teraz tých, ktorí sa o to v akcii „Spoločná zodpovednosť“ pokúsili. Niektorých z nich oslovila Zuzana Lihanová.

Hasiči

Pri príprave celej akcie sa pán starosta mohol plne spoľahnúť na našich dobrovoľných hasičov. Či už počas prípravných prác, ale aj ako na členov odberových tímov.

„Najhorší bol týždeň pred sobotou prvého kola,“ spomína **Karol Krajčír**, profesionálny hasič. „Nikto nevedel, do čoho ideme. Bolo potrebné všetko logisticky pripraviť, vymyslieť, nakúpiť. Nebolo to vôbec jednoduché, lebo bolo potrebné dodržať podmienky hygienikov a museli sme byť pripravení na všetky varianty počasia. Našou snahou bolo pripraviť odberovým tímom čo najlepšie a najbezpečnejšie podmienky na prácu a, samozrejme, pripraviť miesta pre čakajúcich ľudí. Spomínam si, že pri nákupe sprejov (na čiary na dvojmetrové rozostupy) sa ma predavač pýtal, čo a ako, lebo *aj oni to idú robiť*.“

V piatok v noci doviezli vojaci materiál, trochu som si pospal a skoro ráno sme pripravili pracoviská odberných tímov. Tým sa práca hasičov neskončila. Kým niektorí boli členmi odberových tímov, iní pracovali všade tam, kde bolo treba a riešili problémy „za pochodu“. Či už bolo potrebné vysypať chodník štrkom, alebo zabezpečiť ohrievače, keď sa ochladilo. „Klobúk dole pred prácou zdravotníkov. Pracovali v pohode, rýchlo a dôkladne. Celý deň stáť na nohách, v skafandri, sústrediť sa..., no neviem, neviem...“ hovorí Karol. „V prestávkach, ale aj priebežne, sme dezinfikovali priestory germicídnym žiaričom, ozónom a dezinfekčnými prostriedkami. To isté sme robili aj večer po skončení odberov. V hasični to bolo trochu zložitejšie ako v kultúrnom dome. Večer sa totiž pracovisko zrušilo, aby mohla byť hasičská technika uvedená do výjazdu schopného stavu. Pre nás to znamenalo, že ráno bolo opäť potrebné techniku premiestniť von, ponosiť stoly, rozložiť stany. To sa opakovalo štyrikrát za víkend. Ale hasiči sú tu na to. Som rád, že ľudia videli, že

sme schopní pracovať v krízovej situácii pre nich. Všetko v hasični slúži predovšetkým im. Nielen hasičská technika, ale aj rôzne technické pomôcky a kancelárska technika,“ dodáva Karol.

„Keď mi v piatok, 23. 10. 2020, prišla SMS od veliteľa, či som ochotný zúčastniť sa celoplošného testovania, neváhal som ani chvíľu,“ hovorí **Richard Fašung**, dobrovoľný hasič a pokračuje: „Odpísal som, že sa zúčastním všetky štyri dni. Zvedavosť bola veľká, no do poslednej chvíle sme netušili, čo a hlavne ako ideme robiť. Niektorí sa ma pýtali, čo je mojou úlohou počas akcie. Odpovedal som, že som posol, dúfam, dobrých správ. Mojou úlohou bolo odovzdávanie výsledkov testov ľuďom. Keď som sa objavil, každý čakal, kedy poviem jeho číslo a odovzdám mu obálku. Ľudia boli trpezliví a riadili sa našimi pokynmi. Myslím si, že aj keď to bolo niekomu nepríjemné a proti srsti, nevybíjal si to na nás. Veď my sme si to nevymysleli. Po celý čas panovala medzi nami dobrá nálada a snažili sme sa všetko zvládnuť s úsmevom. Aj keď práca bola únavná a sčasti namáhavá. Za všetko hovorí to, že podľa krokometru v mobile som počas prvého dňa plošného testovania prešiel 20 km. A to len v kultúrnom dome! Ale z vykonanej roboty nám dobrý pocit a ak to bude potrebné, pôjdem do toho zase,“ povedal Rišo.

Hasiči prichádzali ráno prví a večer odchádzali poslední. Domov prišli úplne vyčerpaní, s boľavými nohami, aby sa mohli vyspať a ráno opäť normálne fungovať.

Zdravotníci

Od zdravotníkov vyžaduje toto obdobie veľké nasadenie a obetavosť. Pri testovaní v našej obci nebola núdza o dobrovoľníkov z ich radov. „V odberovom tíme som bola všetky štyri dni v hasični v Brusne,“ hovorí **Eva Tišťanová**, zdravotná sestra z banskobystrickej nemocnice a pokračuje: „V práci som ešte vtedy skafander nenosila, ale nerobilo mi to žiadny problém, pracovať v ňom celý deň. Prvú sobotu ráno sme začínali s veľmi malou dušičkou, nikto nevedel poriadne, do čoho ide. Ale stačilo pár minút a všetko bolo OK. Spolu sme tvorili výborný tím, sadli sme si, ako sa hovorí. Platí to aj o ostatných odberových dňoch. Únava prišla, veď nesmieme zabudnúť, že niektorí prišli rovno z nočnej. Stres vyplýval hlavne z obáv, či ľudia nešomrú a či nečakajú prídlho. Ale obavy boli neopodstatnené. Nikto nenadával, niektorí dokonca žartovali, ľudia boli fajn. Musím pochváliť hasičov za dobrú organizáciu. Boli veľmi pohotoví. Keď sa napr. počas druhého kola testovania ochladilo, nebol problém prikúriť. Bolo o nás dobre postarané aj čo sa týka stravovania a občerstvenia. To vo veľkej miere prispelo k plynulému odoberaniu vzoriek.“

Dobrá organizáciu celej akcie chválil aj **Michal Adamský**, zdravotník z banskobystrickej nemocnice. Pracoval v odberovom tíme v nedeľu. Poukázal na to, že väčšina ľudí sa prišla dať otestovať v sobotu a tým sa tvorili dlhé čakacie rady. V nedeľu ľudia prichádzali len sporadicky a všetci mali menej práce. Aj on sa veľmi pochvalne vyjadril o tom, že o všetkých v odberovom tíme bolo výborne postarané.

Marek Pliško je zdravotníkom v SÚSCCH v Banskej Bystrici a pracoval tiež oba víkendy v odberovom tíme v časti obce Ondrej. Bol zvyknutý pracovať v skafandri, nerobilo mu to žiaden problém. Na moju otázku, či nemal obavy z novej nákazy počas testovania, odpovedal: „Každý zdravotník má obavy o svojich blízkych, a preto sa musíme chrániť, sme zvyknutí nosiť ochranné pomôcky. Ak sa správne používajú, je malá pravdepodobnosť, že sa nakazíme. Nie, nemal som strach z nákazy. V prvý deň som mal strach skôr z toho, ako to všetko dopadne. Všetko však bolo zvládnuté perfektne. náš odberový tím sa za pár minút zladil a všetko fungovalo. Mal som trochu obavy z ľudí, ale naozaj boli všetci v pohode. Aj som sa ich pýtal, koľko čakajú, ale všetko bolo v poriadku. Až sa mi tomu nechcelo veriť. Aj z profesionálneho hľadiska bolo všetko zrealizované na vysokej úrovni, čo malo vplyv na plynulosť odberov. Zaujímavosťou je, že aj keď sme nikdy spolu nepracovali, robilo sa nám veľmi dobre. Panovala medzi nami dobrá nálada. Bol to iný druh práce, ja som to dokonca vnímal ako istý druh psychohygieny po namáhavej práci v nemocnici. Myslím si, že organizácia celej akcie bola zvládnutá na vysokej úrovni. Všetky nutné opatrenia boli dodržané a nikto nebol ohrozený.“

Administratíva

Neoddeliteľnou súčasťou odberových tímov boli administratívni pracovníci.

Jednou z nich bola aj **Zuzana Lihanová ml.**, ktorá pracovala ako zapisovateľka tri dni. „Ako každý, ani ja som nevedela, do čoho ideme,“ hovorí Zuzana. „Pracovali sme vo dvojiciach a počas jedného odberového dňa sa vystriedali dve dvojice. Našou úlohou bola registrácia

občanov a vypisovanie formulárov, ktoré boli na to potrebné. Práca to nebola namáhavá, ale aj tak sme boli všetci unavení. Podmienky na prácu sme mali dobré. Od prichádzajúcich ľudí nás delilo plexisklo, takže nákazy sme sa neobávali. Keď sa ochladilo, hneď som s obavami myslela na ľudí v hasični, či im nie je zima, keďže pracovali skoro vonku. U nás to hasiči okamžite vyriešili ohrievačom. Ja som dvojicu tvorila vždy so šikovným človekom. Či to bola Janka Dobríková, Laura Lukešová alebo Zuzka Bošelová. Snažili sme sa, aby naša práca bola čo najplynulejšia, aby ľudia vonku nečakali dlho." Privítanie, milé slovo, úsmev spod masky – aj to všetko prispelo k vytvoreniu pokojnej atmosféry. Bez práce dobrovoľníkov by realizácia celého projektu nebola možná. V Brusne o nich nebola núdza. Aj keď postaviť sa dobrovoľne do prvej línie chce odvalu. A preto vám, dobrovoľníkom, zdravotníkom, hasičom, ale aj vojakom a policajtom, ktorí u nás pracovali, patrí dlhý a neutíchajúci potlesk – standing ovation.

• *Svoju osobnú skúsenosť dobrovoľníčky z administratívy nám napísa Erika Baričová.*

Celoplošné testovanie, ktorého som sa zúčastnila ako dobrovoľná administratívna pracovníčka, bola pre mňa osobne zaujímavá skúsenosť. Moja motivácia bola jednoduchá – pomôcť. Napríklad tomu, že som s myšlienkou celoplošného testovania nebola vnútorne stožštená, povedala som si: „Keď už, nech to teda dopadne čo najlepšie“. A vyzerá to tak, že niečo podobné prebehlo hlavou viacerým. Hoci čas na prípravu bol krátky, výsledok bol ohromujúci. Vo všeobecnosti si dovoľm skonštatovať, že samosprávy na Slovensku k tomu pristúpili zodpovedne a veľmi akčne. Medzi nimi samozrejme aj tá naša. Pracovníčky a pracovníci obecného úradu, na čele s pánom starostom, pripravili všetko ako sa hovorí „na jednotku s hviezdíčkou“. Výborne pripravený bol časový harmonogram, ktorý obyvateľom odporučil, kedy sa ísť testovať podľa čísiel domov, tiež usporiadanie a príprava vonkajších priestorov ako aj príprava vnútorných priestorov, vďaka čomu malo testovanie hladký priebeh. Tiež by som chcela veľmi vyzdvihnúť prácu našich dobrovoľných hasičov, ktorí zabezpečovali servis pracovníkom na odborných miestach, aj nám na administratíve. Tí chlapi prirodzene vedeli, čo treba robiť – moja úcta.

• *O zabezpečení celoplošného testovania zo strany hasičov nám porozprával nielen Karol Krajčír a Richard Fašung, ale aj predseda Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) Miroslav Hraško, s ktorým sa rozprával Ján Vaník.*

Môžeš nám, z pozície predsedu DHZ v Brusne, priblížiť úlohu a činnosť DHZ pri plošnom testovaní na koronavírus?

Oslovil nás pán starosta, aby sme pomohli pri plošnom testovaní. Času nebolo veľa, tak sme to začali organizovať. Bolo rozhodnuté, že v obci budú dve odberné miesta (ako pri voľbách sú dve volebné miestnosti), jedno v kultúrnom dome a druhé v hasičskej zbrojnici. S prípravou kultúrneho domu nebolo toľko práce ako s prípravou hasičskej zbrojnice. V Ondreji sme len vyhradili dopravnými kužeľmi čakacie miesta a vyznačili sprejovou farbou dvojmetrové odstupy, v Brusne sme okrem toho museli postaviť stany pre čakajúcich na výsledky a lavice na sedenie, opáskovať to, vyprázdniť garáž. Techniku sme vytiahli von, museli sme zabezpečiť aj osvetlenie, veď sa testovalo do 22:00 hod. Veľa vecí sme si pripravili v piatok. Pri samotnom testovaní sme mali službu pri vstupe. Oboznamovali sme ľudí pred vstupom, aby si vyfúkali nos, dezinfikovali sme im ruky, poučili sme ich o tom, aby si pripravili občianske preukazy a dávali sme pokyn na vstup k dobrovoľníkom, ktorí registrovali. Ale v podstate sme operatívne robili, čo bolo treba. Keď bolo treba navoziť štrk pri bočnom výstupe z kultúrneho domu, aby ľudia nechodili po blate, tak sme to urobili. Takých drobností sa pri takejto akcii nájde dosť.

Plošné testovanie bolo robené dosť narychlo. Nemali ste problém všetko to stihnúť a pripraviť včas?

Bolo to dosť narychlo, ale dalo sa to zvládnuť. Robotu sme si rozdelili, každý vedel, čo má robiť.

Mali ste aj nejaké školenie alebo inštruktáž pred touto akciou?

Mali sme inštruktáž. Robili nám ju príslušníci armády, ktorý boli za akciu zodpovední.

Ako ste vyberali ľudí, dostali to príkazom alebo sa hlásili dobrovoľne?

Ľudia sa hlásili dobrovoľne. My, hasiči, sme sa vystriedali asi dvadsi. Kto mal obavy, toho sme nenútili. Ak má niekto rodinu s malými deťmi, dá sa pochopiť, že sa do takejto akcie nebude hrnúť. No v druhom kole sa už hlásili aj tí s rodinami.

Zdravotníci aj dobrovoľníci starajúci sa o administratívu tam boli v ochranných odevoch, hasiči slúžili len v rúškach a uniformách. Nebáli sa, že by sa mohli nakaziť?

Mali sme k dispozícii naše pláštenky a ochranné okuliare, no vzhľadom na to, že sme neprichádzali do takého blízkeho styku s ľuďmi ako tí, ktorí evidovali, robili stery či testy, zostali sme napokon len v uniformách, rúškach a rukaviciach. Aspoň sme sa nemuseli stále prezliekať (smiech). Pred obedom sa všetci museli vyzliecť z ochranných odevov a zahodiť ich aj s rukavicami do bioodpadu. Potom sa

umyli a vydezinfikovali. Spustili sme germicídne žiariče a mohlo sa ísť obedovať. V hasičskej zbrojnici sa obedovalo a večeralo na poschodí, v kultúrnom dome v hornej sále.

Aké boli ohlasy hasičov, ktorí pomáhali pri testovaní, na priebeh celej akcie?

V podstate sme boli spokojní. Aj keď sa v sobotu dopoludnia nahrnulo viac ľudí a dlhšie sa čakalo, ľudia boli disciplinovaní. Nervozita v radoch nebola. V sobotu pred obedom sme dokonca museli urobiť prestávku takým spôsobom, že sme odrátali, koľkých sme schopní otestovať do obeda a ostatným sme rozdali lístky s poradím, aby nemuseli čakať v rade počas obeda. Títo boli poobede testovaní prví.

V prípade, že by bolo treba znova testovať, ste pripravení pomôcť?

Ak by sa znovu testovalo, samozrejme sa do toho zapojíme. Myslím, že k našej práci neboli výhrady. Osvedčilo sa nám to, že sme sa striedali po pol dňa, tak ako administratívni pracovníci. Byť tam celý deň je dosť veľa. Na zdravotníkoch, ktorí tam boli od rána, bolo večer už vidieť, že toho majú dosť.

• *Jedným zo zdravotníckych dobrovoľníkov pri plošnom testovaní na COVID-19 v MKS v Brusne bola aj **Danica Parobeková**. "Zaujímala ma jej pohľad na priebeh tejto akcie, a tak som sa rozhodol, že s ňou urobím rozhovor do Čipkárskych zvestí. Vzhľadom na pandemickú situáciu sme sa však nemohli stretnúť osobne, tak som jej poslal e-mailom niekoľko otázok. Jej odpovede vám prinášam v nasledujúcich riadkoch." (Ján Vaník)*

Danka, čo ťa viedlo k tomu, aby si pomohla ako dobrovoľný zdravotník pri plošnom testovaní na koronavírus?

Som zdravotníčka – moje povolanie je zároveň aj poslanie. Myslím, že som človek, ktorý nevie odmietnuť pomoc a tá bola v tej chvíli veľmi potrebná a dôležitá. Nemala som veľmi o čom premýšľať, hneď som sa rozhodla, že ako zdravotníčka sa testovania zúčastním.

Mali ste pred touto akciou nejaké školenie alebo inštruktáž?

V sobotu ráno, pred samotným testovaním, sme boli naším veliteľom poučení o priebehu a organizácii testovania. Čo sa týka odbornej stránky, ako zdravotník som vedela ako mám správne postupovať pri odoberaní vzoriek a ako dodržiavať hygienicko-epidemiologické opatrenia.

Čo bolo tvoujou úlohou v tíme?

V trojčlennom tíme som striedavo robila výtery, miešala odobraný materiál s činidlom a tiež som vyhodnocovala testy.

Môžeš nám priblížiť, ako to prebiehalo na odbernom mieste v MKS od rána?

Ráno sme sa všetci stretli na odbernom mieste v kultúrnom dome. Ja som prišla o niečo neskôr, rovno z nočnej služby. Navzájom sme si urobili antigénový test, ktorý sme museli mať negatívny, aby sme mohli testovať. Potom sme si obliekli nepriepustné overaly, navliekli si dva páry jednorazových rúkavíc, nasadili ochranné masky, štít, okuliare a veliteľ dal povel: „môžeme začať“. Ľudia čakali disciplinovane už od 6:30 hod. a prvý test sme urobili o 6:45 hod. Potom sme už išli bez zastavenia, veliteľ sa pýtal, či máme v sebe nejaký motorček. Aj napriek zlej epidemiologickej situácii vládla dobrá nálada medzi nami aj medzi ľuďmi.

Nebála si sa, že by si sa mohla nakaziť?

Kto by sa nebál? Nejaký strach tu, samozrejme, bol, ale tu ide o zdravie nás všetkých a vtedy treba obavy prekonať. Chcem pomáhať a chrániť tých najzraniteľnejších, na strach z nakazenia v takýchto chvíľach nemyslím.

Ako vám pomáhali ostatné zložky, vojaci, hasiči, dobrovoľníci?

Spolupráca všetkých zúčastnených bola veľmi dobrá, pomáhali sme si navzájom, dodávali sme si odvahu aj silu. Vojaci nám zabezpečili ochranné pomôcky v dostatočnom množstve. Dobrovoľní hasiči sa postarali o dezinfekciu prostredia a policajti dohliadali na poriadok a disciplínu. Boli sme od začiatku zohratý tím. Rozumeli sme si od prvej chvíle. Možno preto, že nás spájala jedna skutočnosť – zdravie nás všetkých.

Čo nasledovalo, keď mal niekto pozitívny test?

Bola som prekvapená, že tie antigénové testy reagovali na pozitivitu už po pár sekundách. Keď sme videli, že test takto reaguje, dali sme pokyn ku vchodu, aby neprijímali ďalších na testovanie a podozrivého sme diskretné vyviedli vonku, aby sme ho izolovali od ostatných, ktorí čakali na výsledky svojich testov. Výsledok testu sme na sto percent vedeli až po 15 minútach. Pozitívnemu človeku sa odovzdal výsledok testu s poučením, čo má robiť. Medzitým sa už priestory testovania striekali dezinfekčnými roztokmi. Vydezinfikovali

aj nás, v overaloch, potom sme si ich vyzliekli a odložili do biologického odpadu. Následne boli spustené na 15 minút germicídne žiariče. Po týchto úkonoch sme si obliekli nové pomôcky a mohli sme pokračovať. Toto sa opakované robilo pri každom pozitívnom výsledku testu a tiež cez prestávky na obed a večeru.

V prípade, že by bolo v Brusne ďalšie testovanie, išla by si znovu?

Ak sa bude znovu testovať a budem zdravá, pôjdeme pomôcť znovu s celým tímom (Marek, Andrejka, Danko). Nakoniec sa chcem poďakovať všetkým našim občanom za disciplinovanosť, pochopenie a tiež za dobré a pochvalné slová. To nám dodávalo silu a potláčalo náš strach. A prajem všetkým nový rok 2021 bez koronavírusu a pevné zdravie, to je to najdôležitejšie.

• Ako organizáciu celoplošného testovania v Brusne videl starosta obce Jozef Šimeček?

Testovanie mala byť operácia s názvom „Spoločná zodpovednosť“ v rézii Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“) a Ozbrojených síl SR. V konečnom dôsledku mi to pripadalo, ako by to bola akcia samosprávy za účasti príslušníkov Ozbrojených síl SR a Policajného zboru SR.

Odvtedy, ako bolo jasné, že bude prebiehať celoplošné testovanie, sa obec spolu s našimi hasičmi pripravovala na zabezpečenie testovania. Určili sme si odberné miesta, v Brusne to bola Hasičská zbrojnica, v Ondreji sme si vybrali Miestne kultúrne stredisko, sumarizovali sme si materiál, ktorý sme mali nakúpený, ďalší sme nakupovali, zháňali, dopĺňali. Bolo treba myslieť na všetko, aby sme neboli zaskočení, keď nám príde materiál z armády.

Musím povedať, že sme mali v zálohe nachystaný všetok materiál, okrem antigénových testov, potrebný na testovanie (germicídny žiarič, ozónový generátor, senzorové dávkovače dezinfekcie, ručné dávkovače dezinfekcie, postrekovače, zásteny, rúška, respirátory, rukavice, overaly, plášte, štíty, okuliare, dezinfekčný prostriedok na báze alkoholu na ruky, dezinfekčný prostriedok na plošnú dezinfekciu na báze chlóru, kancelársky materiál, vrecia, papierové utierky, sprej, pásky, ležadlá, zdravotnícke tašky, koše, stoly, stoličky, stany, a iný materiál, na ktorý si teraz ani nespomeniem). Takisto bolo treba myslieť na stravu (obed, večeru) a občerstvenie pre odberové tímy.

Ako starosta som mal najväčšiu obavu z toho, či budeme mať dostatok zdravotníkov potrebných na testovanie. Nakoniec som bol veľmi milo prekvapený, keď som sa dozvedel, kto všetko zo zdravotníkov je ochotný postaviť sa do prvej línie a testovať. To isté bolo aj s administratívnymi pracovníkmi. O nás, hasičoch, som nemal žiadne pochybnosti, že by sme nepriložili ruku k dielu.

Viem, že to bola veľká celoplošná akcia na celom Slovensku, viem, že sa všetko nedá zladať, veľa vecí vybuchne a môže prekaziť plán, aj keď máte všetko naplánované, ako najlepšie viete.

Nedá mi, aby som nespomenul aspoň jednu nezrovnalosť oproti časovému harmonogramu, ktorý sme si na začiatku stanovili. Podľa harmonogramu (MO SR) činnosti odberového tímu na odbernom mieste, sme sa mali ako odberový tím stretnúť (prezentovať) do 15:00 hod. dňa 30. 10. 2020, do 16:00 hod. sme si mali prevziať materiál na testovanie, vybudovať pracoviská, vykonať pretestovanie členov odberových tímov, skontrolovať vybavenosť atď. Žiaľ, materiál podľa stanoveného harmonogramu nedošiel a všetko naplánované zrazu neplatilo. Našťastie materiál došiel o 21:15 hod. Ráno sme sa odberové tímy stretli o 30 minút skôr ako sme mali pôvodne naplánované, všetci sme sa pretestovali s negatívnym výsledkom a mohli sme začať testovať.

Ako starosta obce chcem touto cestou z celého srdca poďakovať všetkým „HRDINOM a HRDINKÁM“, ktorí boli ochotní sa postaviť zoči-voči neviditeľnému nepriateľovi s názvom COVID-19. Dovoľte, aby som Vám predstavil hrdinov, ktorých ste pod rúškami a overallmi nespoznali, konkrétne **zdravotníkov** Danicu Parobekovú, Andreu Strmeňovú, Mareka Plška, Evu Tišťanovú, Ľubicu Korunkovú, Máriu Uhríkovú, Martinu Turanskú, Michala Adamského, Blažejka Rybára, Evu Pavúkovú, Evu Gombálovú, **administratívnych pracovníkov** Dagmar Srdniakovú, Zuzanu Bošelovú, Máriu Priškinovú, Boženu Kindernayovú, Vieru Citarovú, Zuzanu Kubusovú, Petru Piljarovú, Eriku Baričovú, Zuzanu Lihanovú, Janu Dobříkovú, Lauru Lukešiovú, Adama Hláčika, Ivana Kotúčka, Tomáša Šipöcza, Ladislava Kittela, Jána Vaníka, Juraja Pavúka ml., Patrika Šanka, Moniku Hajdenovú, Martu Skřivánkovú a **hasičov** Karola Krajčíra, Miroslava Hraška, Pavla Sáliša, Františka Ďuriančíka, Andreja Zemana, Miroslava Chamka, Richarda Fašunga, Imricha Kolpáka ml., Ľuboša Hláčika, Tomáša Hláčika.

Veľká vďaka patrí samozrejme aj príslušníkom **Ozbrojených síl SR** a príslušníkom **Policajného zboru SR**, ďalej pracovníkom Obecného úradu a ostatným, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli, aby celoplošné testovanie v našej obci malo hladký priebeh.

Rovnako chcem vysloviť veľké poďakovanie vám všetkým, občanom obce Brusno, ktorí ste sa zúčastnili na „Celoplošnom testovaní Covid-19“ za vašu disciplinovanosť, ohľaduplnosť, ústretovosť a rešpektovanie odporúčaní, ako aj za zachovanie poriadku pri čakaní na test a jeho vyhodnotenie. V mene všetkých členov odberových tímov ďakujem aj za podporu a povzbudenie od väčšiny z vás.

Výsledky celoplošného testovania obyvateľov obce Brusno:

termín	počet zúčastnených	počet pozitívne testovaných	% pozitívnych
31. 10. – 01. 11. 2020	1 305	18	1,38%
07. 11. – 08. 11. 2020	1 432	9	0,63%

Na záver musím povedať, že všetci členovia odberových tímov sme mali toho naozaj dosť – ráno zavčas vstávať, v noci neskoro líhať a na druhý deň znovu pokračovať a ďalší týždeň opäť to isté zopakovať. Niektorí zdravotníci ťahali z nočnej do dennej zmeny (testovať), potom opäť do nočnej a do dennej, na testovanie. Klobúk dolu pred všetkými, že sme to spoločne zvládli a nebolo cítiť stres, únavu, ale v oboch odberových tímoch vládla príjemná, priam rodinná atmosféra, ktorá spočívala v dobrom pocite pomôcť ľuďom. **VĎAKA VÁM VŠETKÝM.**

Jozef Šimeček

VEĽKÁ VĎAKA nás všetkých, ktorí sme sa celoplošného testovania zúčastnili, patrí aj pánovi starostovi Jozefovi Šimečkovi. Vyššie menovaní hrdinovia a hrdinky dvoch testovacích víkendov potvrdili, že zabezpečenie testovania z jeho strany bolo na veľmi vysokej profesionálnej i ľudskej úrovni. Niektorí

z nich pomáhali pri testovaní aj v iných mestách a obciach. Podľa ich vlastných slov bolo u nás o nich najlepšie postarané. Počas testovacích dní bol pán starosta v teréne a snažil sa operatívne vyriešiť všetko, čo bolo prioritné a potrebné. Určite aj vďaka jeho osobnému vkladu prebehli oba víkendy pokojne, bez veľkých problémov. Ešte raz – **ĎAKUJEME!**

- Pri tvorbe tohto špeciálu oslovila Lenka Longauerová aj zdravotnú sestru, pracujúcu denne v ochrannom odevu v Rooseveltovej nemocnici v Banskej Bystrici.

„Moja rodina by si zaslúžila Nobelovu cenu“

... toto je výrok, ktorý som počula niekoľkokrát počas návštevy u **Lucie Lukešovej**, ktorá pracuje v „banskobystrickej rooseveltke“. Je zdravotná sestra na KAIM (Klinika anesteziológie a intenzívnej medicíny – bývalé ARO), v súčasnosti sa stará o pacientov chorých na COVID-19 napojených na umelú pľúcnu ventiláciu (UPV). Jej pracovná služba od augusta minulého roka nepretržite začína obliečením sa do ochranného odevu (nielen oblek, ale aj troje rukavíc, respirátor, štít) a končí správnym vyzlečením sa zo „skafandra“, ktoré je nesmierne dôležité pre jej vlastnú ochranu, pre ochranu jej blízkych a nás všetkých, nielen tých, o ktorých sa stará, aby im mohla aj na ďalší deň poskytnúť nielen profesionálnu zdravotnícku, ale aj ľudskú starostlivosť. V jednom obleku strávi priemerne 4 – 6 hodín (niekedy aj dlhšie), kým sa dostane na toaletu alebo k nejakému jedlu či nápoju. Počas služby neexistuje priestor ísť si napríklad kúpiť jedlo do bufetu alebo vybehnúť na čerstvý vzduch. V starostlivosti personálu tejto kliniky sa s ťažkým priebehom ochorenia COVID-19, vyžadujúcim si napojenie na UPV, ocitli už aj občania Brusna.

Lucia, prečo práve KAIM a ako to u vás vyzerá počas pandémie? Pracujem tu už dlhé roky a starostlivosť o našich pacientov mám veľmi rada. Naša klinika je aktuálne rozdelená na zelenú zónu, kde sú pacienti, ktorí potrebujú UPV a sú „bezcovidoví“ a červenú zónu – „covidoví“ pacienti, ktorých stav si vyžaduje napojenie na UPV. Mojimi spolupracovníčkami sa stali „požičané“ sestry z iných oddelení (hlavne z pozastavenej plánovanej operatívy), ktoré sem boli presunuté a museli sa rýchlo naučiť robiť s UPV pod dohľadom nás, „skalných“ sestier. Práca s UPV si vyžaduje vzdelanie – špecializáciu, 1 až 2-ročnú prácu, kým sestra získa dovolenie a istotu k samostatnej obsluhu UPV. Preto sme vždy v službe 3 „skalné“ sestry (v každej izbe jedna) a s nami „požičané“, ktoré sú nesmierne šikovné a v tejto rýchlosti, ktorá nás nepriaznivou situáciou s pribúdajúcimi pacientmi zastihla, som za ne veľmi vďačná.

Čo pre človeka znamená byť napojený na UPV?

Uspanie, úplné, hlboké, niekoľkotýždňové. Napojenie na veľa prístrojov, veľa hadičiek. Výživa tela špeciálnou sáčkovou stravou, ktorá je diétne špecializovaná podľa iných (ako covid) ochorení pacienta. Obsluha prístrojov na zabezpečenie vitálnych funkcií organizmu, podávanie liekov, starostlivosť o hygienu, polohovanie pod veliteľskou taktovkou lekára. (Od Lucie som sa dozvedela, že pľúca sa dobre regenerujú, keď je pacient na bruchu, čiže všetky tie hadičky musia byť polohované s človekom). Postupné prebúdzanie po približne šiestich týždňoch umelého spánku. Pacienti (keď sa preberú) nevidia, kto sa o nich stará, lebo všetci sme v skafandroch, na ktorých máme meno. U nás sú pacienti priemerne dva mesiace. Žiaľ, nie všetci závažnosť zhoršenia zdravotného stavu prežijú, ľudia umierajú, ale máme aj veľmi pekné výsledky a ľudia odchádzajú z nášho oddelenia späť domov.

Čo je na tejto situácii najhoršie?

Nevidíme svetlo na konci tunela, nevieme, dokedy bude situácia takáto vyhrotená. Sme strašne unavení a je nás veľmi málo. Tí z kolegov, ktorí už covid prekonali, sa vracajú do práce oslabení, chýba čas na regeneráciu. Zlou kontraindikáciou je to, že človek počas troch mesiacov od prekonania infekčnej fázy ochorenia nesmie ísť na rehabilitáciu, ktorá má obrovský význam pre návrat do bežného života. Zároveň existuje veľa sklamaní vo vzťahov, akosi sa viac „vyfarbujeme“. Sme prepracovaní, nervózni, čo sa prenáša aj do našich súkromných životov. Preto hovorím, že moja rodina (aj rodiny kolegov) by si zaslúžila Nobelovu cenu za to, že sú s nami, pri nás.

Tí, čo Luciu aspoň trochu poznáme (možno aj len z facebooku alebo z brunianskych ulíc) vieme, že má rada zvieratá a doma chová niekoľko mačiek. Väčšina z nich k nim len tak prišla a zostala... ale všetky vyzerajú ukážkovo. No a „reci- veci“... to znamená, že starým veciam dáva nový nádech, reparuje nábytok, dekoračné predmety. „S vrstvami starého náteru ide šmirglom dole aj náročný pracovný čas,“ hovorí Lucia o svojej záľube, ktorá si vyžaduje trpezlivosť, predstavivosť a dobrý vkus, ktorý cez recyklované veci a ich naaranžovanie osobne veľmi obdivujem.

Keď som išla domov z tejto príjemnej (aj keď tematicky náročnej) návštevy, v hlave mi blúdila jedna Luciina odpoveď na facebooku, v ktorej tých, ktorí neveria, že covid existuje, pozýva k nim na oddelenie (samozrejme, nie reálne) v duchu... veď, keď je to len chrípočka, prídte k nám do služby a oblek vám nedáme, veď načo, keď covid neexistuje! Chcela by som nielen Vám, Lucia, ale aj všetkým zdravotníkom popriať, aby jedného dňa covid naozaj zmizol a skafandre by boli len príležitostne potrebným odevom.

- So svojou skúsenosťou s ochorením, ale hlavne so starostlivosťou v nemocnici sa s nami podelila Elena Kováčiková.

Advent na infekčnom

Rozhodla som sa na stránkach nášho brusnianskeho štvrťročníka podeliť s mojou skúsenosťou s hospitalizáciou na Oddelení infektológie FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici a hlavne poďakovať sa jeho personálu za starostlivosť.

COVID-om som sa nakazila koncom novembra. V priebehu troch dní sa môj stav postupne zhoršoval, až som vo vysokých horúčkach nevládala chodiť a dýchať. V noci mi dcéra musela zavolať záchranku, tá prišla veľmi rýchlo a odviezla ma do nemocnice. Bola nedeľa nadržanom a keď som sa prebrala v nemocnici, môj mobil prekvapivo písal, že je streda. Od nedele do stredy si nič nepamätám. Dokopy 16 dní som bola napojená na kyslíkový prístroj, no na po 20 dňoch som sa mohla vrátiť domov, po absolvovaní 3 negatívnych testov. Čakajú ma ešte kontrolné vyšetrenia, cítim sa však dobre.

Chcela by som sa veľmi pekne poďakovať za starostlivosť **celému Oddeleniu infektológie pod vedením pani primárky MUDr. Diany Vološinovej, PhD., MBA. Ďakujem môjmu ošetrojúcemu lekárovi MUDr. Martinovi Dolákovi**, ktorý mi veľakrát zdôrazňoval to, že musíme bojovať obaja a dodával mi silu a nádej. Ďakujem zdravotným sestram aj sanitarkam, ktoré sa o nás starali s úžasnou profesionalitou, v ochranných odevoch, v ktorých sa musí veľmi zle pohybovať, nie to ešte pracovať, pichať injekciu, obsluhovať prístroje, podávať stravu pacientom. Všetci sa o nás starali s veľkou láskou, vrátane upratovačiek, ktoré všetko pravidelne dezinfikovali a kuchárov, ktorí nám pripravovali chutné jedlo. Moje poďakovanie patrí aj tým, vďaka ktorým budova funguje, pretože je naozaj veľmi stará a potrebovala by riadnu finančnú injekciu na rekonštrukciu. V čase mojej hospitalizácie tam ležali ďalší dvaja obyvatelia Brusna. Verím, že aj oni sa už vyliečili a sú doma a všetkým prajem pevné zdravie.

- Určite sme sa všetci stretli s rôznymi príznakmi a prežívaním ochorenia COVID-19. Z rozhovorov s ľuďmi, z toho, čo som prečítala a zažila, dovoľm si ako šéfredaktorka napísať:

Veľa ľudí priamo z našej dediny, s ktorými sme sa mnohí rozprávali, malo mierny, skoro bezpríznakový priebeh ochorenia, ale veľa z nás malo aj veľmi ťažký priebeh s niekoľkodňovými horúčkami, na ktoré nezaberá žiadna tabletky, s niekoľkodňovým nezastaviteľným kašľom, priam dusením. Niektorí z nás sa ocitli aj v nemocnici, či už na kyslíku alebo na umelej pľúcnej ventilácii.

Sú medzi nami ľudia, ktorí patria do rizikových skupín či už pre svoj vek alebo z dôvodu svojich diagnóz. A práve o ochranu týchto ľudí by sme mali najviac dbať, najmä keď vidíme, ako sa v posledných dňoch táto choroba šíri.

Mňa osobne najviac desí to, že prekonať covid neznamená, že ho s určitou neistotou nedostanem aspoň tri mesiace. Poznám ľudí, ktorým sa protilátky nevytvorili a ochoreli znova po veľmi krátkom čase, čo nakoniec v médiách potvrdili aj odborníci – lekári a virológovia. Dávajme pozor na seba, aj jeden na druhého. Keď sa ku nám domov tento vírus dostane, dajme o tom vedieť blízkym ľuďom. Môže sa nám z minúty na minútu zhoršiť zdravotný stav, a keď budeme ochorenie tajiť a nikto o ňom nebude vedieť, nebude nám môcť ani nikto pomôcť. Nehanbime sa požiadať o pomoc (napr. s nákupmi) rodinných príslušníkov, susedov, známych.

Hlavne berme vážne všeobecne platné protiepidemické nariadenia a urobme všetko preto, aby sme vírus čím skôr zahnali do zabudnutia.

Nie som kompetentná súdiť, či má pravdu ten, kto sa pýde očkovať alebo ten, kto sa zaočkovať nedá. Netreba však zabúdať na to, že vakcínu vyrobili v laboratóriách vedci, ktorým ide v prvom rade o záchranu ľudských životov a nie všetci tí múdri FbDr. (facebookoví doktori) z Vysoké školy života (tento typ vzdelania si píšú ľudia vo svojich facebookových profiloch, v tomto kontexte to znamená som, odborník na všetko, preto sa musím ku všetkému vyjadrovať, no v skutočnosti je to Vysoká škola facebooková, internetová, škola sociálnych sietí). Našťastie...

Autor Fero Lipták

... aj pri takejto vážnej téme je dôležité sa zasmiať

- Zháňam stacionárny bicykel na cestu do práce.
- Pred obchodom: Koľko rokov máš Zuzka? Záleží na tom, koľko je hodín.
- Šťastie, že sa to nestalo pred 15 rokmi. Boli by sme doma zavretí s Nokiou 3310.
- Práve som chcel začať denne behať a zrazu karanténa.
- POČUL SI, že 100 najbohatších Slovákov poskladalo vyše 100 miliónov eur na podporu zdravotníctva? ANI JA!
- Viete, že za deväť mesiacov sa narodí obrovské množstvo detí? To budú karantínedžri.
- Odložil som spreď dverí rohožku s nápisom „Welcome“. Prečo mám klamať?
- Už mi prepína. Umývam si ruky aj keď vyjdem zo sprchy.
- Dnes idem vyniesť smeti! Som taký vzrušený, že ani neviem čo si mám obliecť.
- Dnes som doma do každej miestnosti umiestnil pohárik alkoholu. Večer si urobím ťah po baroch.
- Rád cestujem. Práve som bol v kuchyni – hlavnom meste bytu.
- Ženy majú nový problém. Majú čo na seba, nemôžu však nikde ísť.
- Moja dobrá rada v týchto ťažkých časoch. Nikdy nevynechávajte raňajky! Sú najdôležitejšie z tých 17 denných jedál.
- Nie som milovníkom seriálov, ale teraz netrpezlivo očakávam záverečnú epizódu Krízového štábu.

Veríme, že sme vám dostatočne priblížili to, čo posledné mesiace intenzívne prežívame, čo všetko sme museli v obci urobiť preto, aby testovanie prebehlo k spokojnosti nás všetkých. Bodkou za týmto našim špeciálom je originálny novoročný vinš. Dúfame, že všetko, čo ním chceme popriať, sa aj splní.

Aby ten rok nový,
nebol kovidový,
ale šťastný, veselý,
aby sme si zas do tváre videli.

Aby boli naše dni
radosné a svetlé
a aby sme mali k sebe bližšie
než dva metre.

Aby sme sa stretnúť mohli,
sahnúť si a povraviť,
podať ruku, objasť sa...
... a pripíť si na zdravie!

redakčná rada Čipkárskych zvestí

Hron kedysi a dnes

– Veľká voda

Brusňania a Ondrejčania boli od nepamäti spätí s Hronom. Hron spájal (či rozdeľoval?) obe obce v minulosti. Dnes, keď sú Brusno a Ondrej jednou obcou, preteká si stredom našej dedinky a občas rozdeľuje či spája aj nás. Rozdeľuje nás v názoroch na protipovodňové opatrenia, na to, či má byť protipovodňový múr betónový alebo mobilný, na to, či je lepšie prečistiť koryto bagrom alebo uväzniť ho za pevným betónovým múrom, aby nám nejaká storočná voda nespôsobila škody na našich majetkoch. A kedy nás Hron spája? Predsa vtedy, keď sa na ňom plavíme v kanoe či rafte, keď sa stretávame na prechádzkach na jeho brehoch alebo kŕmime v zime s deťmi kačice, ktoré tu zimujú. No najviac nás spája vtedy, keď sa zdvihne a hrozí, že sa vyleje a narobí nám škody. Vtedy sa vieme spojiť, zomknúť a pomáhať si navzájom. Zabúdame na malicherné spory, ktoré nás zamestnávali, kým bol Hron krotký a spolu chránime naše obydľia pred veľkou vodou. Žiaľ (či radšej chvalabohu), nebýva to často.

Vody v Hrone býva v posledných rokoch dosť málo, hlavne v lete, keď aj sviatoční raftáci, ktorí nepoznajú koryto, musia občas potlačiť svoje rafty, aby sa zdarne dostali do cieľa. No človek nikdy nevie. Počasie býva nevyspytateľné a ak dlhšie výdatne prší, zem sa napije, voda nevsakuje, ale odteká do Hrona a ten sa dvíha a straší nás. Robil to tak odjakživa. Veď povodne na Hrone bývali aj v minulosti. Z písomných prameňov sú známe väčšie i menšie povodne z rokov 1575, 1687, 1784, 1813, 1847, 1853, 1899, 1931, 1960, 1965, či z októbra 1974. Ničili úrodu, strhávali mosty, poškodzovali hrable na zachytávanie dreva a škodili obydliam a majetku ľudí. Občas si dokonca vyžiadali aj ľudské životy. Ľudia sa bránili pred týmito povodňami reguláciou Hrona. Banská Bystrica začala s reguláciou Hrona už v rokoch 1901 – 1903, za štedrého finančného príspevnia banskobystrického mecenáša, kráľovského a dvorného radcu Teofila

so spolužiakmi prechádzal mostom, Hron naozaj vzbudzoval hrôzu. Bol kalný ako biela káva a plávali v ňom rôzne drevá, kmene stromov a všeličo iné. Pri moste a na brehoch boli hasiči. Pomáhali ľuďom, ktorí už mali vodu v záhradách a hospodárskych budovách, zachraňovať ich majetok. Asi od križa na dnešnej Železničnej ulici už bola voda. Taká veľká mláka až po náš dom. Nás, ktorí sme bývali na Železničnej a dnešnej Okružnej ulici, museli preniesť na chrbtoch dospelí chlapi v čižmách. Mali čo robiť, veď ako ôsmaci sme už boli poriadne ťažkí. Okolo Hrona vládol ruch. Ľudia, zmierení s tým, čo príde, ratovali hydinu a prasce, ktoré sa vtedy chovali skoro v každom dvore. Narýchlo zbíjali z dosák plte. Každý čosi robil. Nik nenadával ani na vládu ani na počasie. Keď bolo treba pomôcť, požiadali suseda. Tí, čo bývali ďalej od Hrona, pomáhali tým, čo boli ohrození. To bola samozrejmosť. Pamätám si na noc z 21. na 22. októbra. Spával som v izbe pri kuchyni, na poschodí. V tú noc som toho veľa nenaspal. V kuchyni, pri sliepňajúcej žiarovke (neviem, čo bolo s elektrickou sieťou) sa striedali ľudia. Uzistení chlapi sa vracali z terénu a zohriati z kuchyne ich striedali. V ústrednom kúrení sa nekúrilo, lebo kotol ústredného kúrenia v kotolni už bol zaplavený. V kuchyni bol sporák a na ňom veľký hrniec s čajom, z ktorého naberali uzimeným a mokrým chlapom a prilievali im doňho aj niečo na zahriatie. Z rozhovorov v kuchyni som veľa nepočul, všetci rozprávali dosť potichu, a keď som vybehol medzi nich, hneď ma poslali spať. Zachytil som len to, že voda stále stúpa a zajtra hneď ráno pôjdeme k maminej sestre – tete Gabike – a budeme tam aj spať. Ráno bola voda už poriadne vysoko. Lenivo tiekla po našej ulici a cez naše brány a dvory sa vracala späť do koryta. Bola už pri našich dverách do chodby. Kotolňa bola celá zaplavená a cez nezasklené okienko v kotolni nám voda odplovovala koks, ktorým sme vtedy kúrili. Keď sme sa naraňajkovali, naložili nás, deti, cez okno na plátku pozbíjanú z dosák a odplovili sme sa na križovatku s Okružnou. Tam sme vystúpili a išli k tete Gabike. Mali sme pršíplášte a dáždniky, no dážď už nebol taký ako deň predtým, už nepršalo, len sem-tam mrholilo. Pri tete Gabike nás to nebavilo. Radšej sme sa chodili pozeráť na vodu. Pozerali sme na vetriesky, ktoré občas prešli z Ondreja cez most a brodili sa vodou po našej ulici. To už nám pomáhala aj armáda, dokonca aj na obojživelných vozidlách. Všade bolo veľa ľudí, akoby nik nemal nič na práci. Všetci pozerali na tú veľkú vodu. „Už vraj nestúpa,“ hovorili, „chvalabohu, ale ktovie, kedy klesne...“ Zaplavená bola časť Oramlazu, Kakatky,

Október 1974. Fotoarchív rodiny Kollárovej

Štadlera. V Brusne sa začali práce na regulácii Hrona už za prvej Československej republiky a pokračovali za vojnovnej Slovenskej republiky spolu s výstavbou nového železničného mosta, v roku 1939. Azda najväčšia povodeň na Hrone bola v októbri 1974. Od začiatku októbra pršalo a do 19. októbra napršalo asi 120 až 170 mm, čo bolo 2 až 3-násobné prekročenie októbrového dlhodobého zrážkového normálu. 20. a 21. októbra 1974 spadli do nasýteného povodia ďalšie zrážky (asi 100 mm) a Hron sa vylial. Bol som vtedy ôsmak na Základnej deväťročnej škole v Brusne. Pamätám si, ako bolo v pondelok, 21. októbra, v škole predčasne ukončené vyučovanie a poslali nás domov, že sa vylieva Hron. Býval som vtedy u Gáborov, v rodičovskom dome, na terajšej Železničnej ulici č. 122. Keď som

Kút, Železničná ulica, nižšia časť Okružnej a Ondrejskej, Športová, Lúka, futbalové a hokejové ihrisko, zdravotné stredisko, predajňa potravín (mliekareň) a predajňa domácich potrieb. Ľudia zo zatopených oblastí z Ondreja sa uchýlili do školy. Našťastie tento stav netrval dlho. Na ďalší deň začala voda pomaly klesať a my sme sa mohli vrátiť domov. Až keď voda výraznejšie opadla, bolo vidno, aké škody napáchala. Niekomu len zobrala drevo, čo mal nachystané na zimu, niekomu zvalila kurín, či králikáreň. Horšie dopadli tí, u ktorých sa dostala do domu. Škody na nábytku, zamorené bývanie a všade neskutočne veľa hnedého mazľavého blata. V živote som toľko blata nevidel. Trvalo dlho, kým ho ľudia vynosili na polia či vystriekali hadicami. Škody boli veľké nielen v našej obci, ale na celom Pohroní.

Október 1974. Fotoarchív rodiny Kollárovej

Hron v Brusne kulminoval 22. októbra v skorých ranných hodinách. V Banskej Bystrici dosiahol maximálnu výšku 494 cm, čo zodpovedá prietoku 560 m³/s (priemerný prietok je asi 27 m³/s). Podľa vtedajších hydrologických pomerov ČSSR to bola hodnota 1000-ročnej vody. Predpokladá sa, že od 19. do 24. októbra 1974, pretieklo tokom Hrona v Banskej Bystrici viac ako 150 miliónov m³ vody. Podľa obecnej kroniky boli odhadované škody vyčíslené 5. novembra 1974 v sume 1 759 777 Kčs z ktorých Slovenská štátna poisťovňa uhradila 1 157 623 Kčs. Pre porovnanie, rok predtým sa u nás v dedine začala výstavba komplexu kultúrneho domu s hotelom s rozpočtom 14 miliónov Kčs. Osobne si myslím, že škody boli vyššie, no prácu na ich odstránení si vtedy asi nikto nevyčísloval. Povodeň v roku 1974 bola najničivejšia v novodobých dejinách celého Pohronia. Odvtedy taká povodeň na Hrone chvalabohu nebola. Občas Hron zahrozí a trochu postraší, ako napríklad na Vianoce v roku 2009, keď už boli v pohotovosti aj naši hasiči. Kládli vrecia

s pieskom pred vtedajšou Jágerkou, no potom prestalo pršať, prituholo a hrozba povodne pominula. Prietok pri tejto hrozbe bol v Banskej Bystrici len 237 m³/s, čo nie je ani polovica prietoku z povodne v roku 1974. 13. a 14. októbra 2020, čo bolo pomerne nedávno, nás už Hron nevystrašil. Stúpala síce dosť prudko a bystrickí hasiči zasahovali, no my sme len trochu spozorneli. Na webovej stránke SHMÚ je dosť dostupných informácií o súhrne zrážok i o stave vodných tokov z vodomerných staníc na hornom toku Hrona aj s predpoveďou stavu na najbližšie hodiny. Podľa týchto informácií vieme odhadnúť, kedy sa nemusíme obávať zvýšenej hladiny a kedy je už situácia vážna a treba konať. Tohtoročné októbrové predpovede SHMÚ nám ukazovali, že sa Hrona v najbližšom období nemusíme báť a mali pravdu. Už 14. októbra Hron u nás začal pomaly klesať. Na vrbach na brehoch zostali pozachytávané igelitky, PET fľaše a iné odpadky, ako smutné výkričníky nášho nakladania s odpadom. Ale o tom už na inom mieste tohto čísla Zvestí.

Ján Vaník

Po cestách i necestách

Cestujme po Slovensku, Hont a Novohrad

Hlavný dôvod prečo som sa opäť podujal písať článok v cestovnej rubrike je stále pretrvávajúci, dokonca stupňujúci sa problém so šírením vírusu COVID-19. Pretože sa neprihlásil žiadny autor – cestovateľ do aktuálneho čísla Čipkárskych zvestí, pozývam Vás opäť na cestu po Slovensku. Rád by som opäť priblížil menej známy región Slovenska, mne dobre známy a srdcu blízky, môj rodný kraj na rozhraní Hontu a Novohradu.

Moje rodisko, Dolné Plachtince a jeho okolie, nie je žiadna turistická bomba, no napriek tomu je tam zopár miest, ktoré stoja za návštevu a možno aj krátky pobyt.

Väčšina Slovákov pozná z filmov a televíznych obrazoviek hercov, mojich rodákov, Štefana Kvietika a Ctibora Filčíka. Július Pántik sa síce narodil v susedných Stredných Plachtinciach, ale jeho rodičia sa presťahovali do Dolných, a tak sme si ho tak trochu privlastnili. Ďalší známi rodáci z hereckej kuchyne pochádzajú tiež od „susedov“ – Milan Kňažko z Horných Plachtiniec a Viera Strnisková z Modrého Kameňa. Mne osobne sa z ich hereckého talentu veľmi nedostalo, napriek tomu moja manželka občas povie že som „riadny herec“. Okrem hereckého talentu sa v plachtinskej doline darí aj dobrému vínu. Pozoruhodné sú kamenné vínne pivnice s chýžkami nad Dolnými Plachtincami, lokálne nazývané Háj alebo Veselé Plachtince. A to je, myslím si, slovenská rarita, keď majú obce štyri rôzne príjlastky: Dolné, Stredné, Horné a Veselé. Odporúčam návštevu Dolných Plachtiniec a Hája v nedeľu, na sviatok sv. Urbana. Prakticky sa tam presťahujú všetci obyvatelia dediny a nechýbajú ani mnohí rodáci i návštevníci zo širokého okolia. Súčasťou slávnosti je sv. omša v prírode, pred kaplnkou patróna vinohradníkov, sv. Urbana, folklórny program a obecný guláš z diviny. Pokiaľ sa poprechádzate pomedzi pivnice, určite vás pozvú na pohárik alebo na dva, ale vodiči POZOR – miestna dopravná polícia má v tento deň špeciálnu pohotovosť. Za povšimnutie stojí aj významná archeologická lokalita Pohanský vrch s náučným chodníkom, v severnej časti plachtinskej doliny, na sútoku Plachtinského a Suchánskeho potoka. Najstaršie doložené

mestami Lučenec a Veľký Krtíš. Dominantou Modrého Kameňa je stredoveký hrad. Jeho gotická časť je práve teraz v rekonštrukcii. Napriek tomu je prístupná južná bašta s krásnym výhľadom do Ipeľskej kotliny až po hraničné vršky v susednom Maďarsku. V barokovej, rekonštruovanej časti hradu, je stála expozícia hračiek a marionet. Veľmi vzácna a ojedinelá je aj zbierka starej zubárskej techniky. V obnovených priestoroch bývalej koniarne si môžete pozrieť rôzne umelecké výstavy.

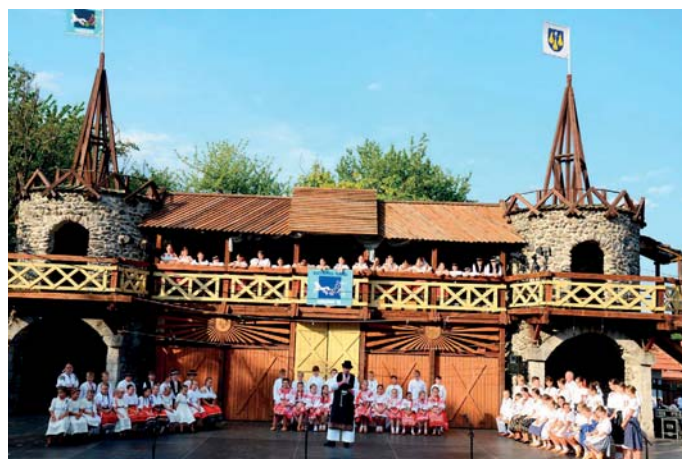

Hrad Modrý Kameň

Ľudovými tradíciami a miestnym folklórom je známa obec Hrušov, ležiaca v západnej časti okresu Veľký Krtíš. Každoročne sa tam konajú slávnosti známe pod názvom „Hontianska paráda“. V jednotlivých dvoroch obce môžete vidieť dávne remeslá a činnosti, na ktoré si však už pamätá len najstaršia generácia. Sú tam dvory: Gazdovský, Kováčsky, Pekársky, Hasičský, Poľovnícky... s množstvom dobrého miestneho jedla a, samozrejme, aj výborného vína. Majitelia vínnych pivníc, vytesaných do tufu, vás iste radi ponúknu vínom alebo hruškovnicou, slivovicou a vínovicou.

Plachtinská pivnica

Hrušovská paráda

Aby som vám neponúkal len samé alkoholické zaujímavosti tohto kraja, pozývam vás na záver osviežiť sa na termálne kúpalisko Dolná Strehová (miestne aj Vieska), s vybudovaným areálom letných kúpalísk a príjemným hotelom Termál, s vnútorným bazénom a wellness. V hoteli a v celom areáli kúpaliska vás čaká veľmi dobrá ponuka jedál a miestnych špecialít.

Tak teda na záver: Šťastnú cestu, dobrú chuť a na zdravie.

Pred kaplnkou na slávnosť sv. Urbana

Kúpalisko Dolná Strehová

Peter Ivic

osídlenie Pohanského vrchu je z obdobia eneolitu. Črepy, nájdené pri výskume v 90. rokoch, preukázali osídlenie hradiska v mladšej dobe bronzovej (kyjatická kultúra). Ďalší črepový materiál nájdený na hradisku tiež preukazuje jeho osídlenie Keltmi a Slovanmi, ktorí zrejme využili a opravili už postavené valy z doby bronzovej a samozrejme ich konštrukciu doplnili drevenými palisádami a nadstavbami. Zaujímavosťou je tiež to, že nad Dolnými Plachtincami, na kopci Hájnicky kameň, sú pozostatky stredovekého hradu, ktorý bol vo vlastníctve Matúša Čáka. Dnes je to lokalita veľmi ťažko prístupná, zarastená agátovým lesom. Je tiež zaujímavé, že katastrálna hranica medzi Dolnými Plachtincami a susedným okresným mestom Veľký Krtíš, je hranicou medzi bývalou Hontianskou a Novohradskou stolicou. Jedným z významných stredísk Novohradu bolo mesto Modrý Kameň. V minulosti bolo okresným mestom, ale vďaka administratívnym zmenám sa v 60. a 70. rokoch 20. storočia stali okresnými

Zima v horách a lesoch nášho chotára

Každé ročné obdobie má v prírode svoje čaro. Väčšina ľudí má možno najradšej leto, nájdu sa však medzi nami aj takí, ktorí obľubujú prechodné obdobia jari a jesene a iste aj milovníci poriadnej zimy.

Tento rok bolo leto teplé, jeseň pestro sfarbená, úrodná, a tak sme si mohli pripraviť zásoby v našich špajzičkách a komôrkach a ani sme sa nenazdali, že tu panuje zima. Pre nás, ľudí, to znamená v prvom rade výmenu šatníka. Ale čo to znamená pre les?

Stromy začínajú po dlhodobých nízkych teplotách oddychovať, nastáva obdobie pokoja (dormancia), keď sú pozastavené alebo obmedzené ich fyziologické procesy. Znamená to, že dreviny si maximálne znížia množstvo vody v sebe ako ochranu pred mrazom. V zimnom období však môže dôjsť aj k ich poškodeniu, najmä z dôvodov veľkých teplotných výkyvov a veľmi skorého alebo neskorého sneženia (napr. pre mladé ihličnaté porasty je najnebezpečnejší ťažký mokrý sneh ktorý im láme vrcholce).

Je však aj množstvo zvierat, ktoré musia každý deň bojovať a nejakým spôsobom zvládať zimné podmienky, či už chlad alebo aj vysokú pokrývku snehu. Napríklad jelenia zver, tá sa pri nižšej snehovej pokrývke drží vyššie v horách, kde sa dá nájsť niečo pod zub, či už je to padnutá bukvice, ktorej sa tohto roku urodilo hojne, alebo šťavnaté zelené listy černice. Táto zver dobre vie, že hore vyššie nájde inverzné počasie, vyššie teploty a viac slnka. Tieto vyššie horské polohy využíva aj diviacia zver, ktorá sa cíti bezpečne v hustom poraste kosodreviny. Tam sa za nimi neodvážia ani vlk.

Avšak keď už je v týchto nadmorských výškach veľmi vysoká pokrývka snehu, zver sa zas sťahuje nižšie a vyhľadáva husté smrekové mladiny, kde je snehu menej a môže tam tráviť väčšinu času. Pre jeleniu zver je aj tu hlavnou zložkou potravy najmä zelené listie černíc, ale okrem toho je, samozrejme, odkázaná aj na prikrmovanie. To zabezpečujeme my, lesníci a poľovníci. Podávame seno, jadrové krmivá,

Okrem drevín do lesa patria aj živočíchy, ktoré sa tiež musia na zimu dobre pripraviť. Už počas leta a jesene vedia najlepšie kde a ako si majú spraviť zásoby. Pri zdravotných problémoch nenavštevujú doktora alebo lekára, ale majú svoju „lekáreň“ priamo v prostredí, kde žijú. Presne vedú, aká bylina je na čo dobrá a či im pri ich problémoch pomôže. A to ani nemusia vyštudovať medicínu. Je skutočne fantastické, aká je príroda múdra a mocná. V lese máme veľa „zimných spáčov“, napr. medveďa, jazveca, ježa a vyššie, v pásme hôľ, aj svišťa vrchovského. Práve títo si pred uložením na spánok musia urobiť čo najväčšie zásoby tuku, pretože celú zimu strávia vo svojich brlohoch.

kukuričnú siláž, letninu (v lete natrhané a vysušené zväzky mladých vetiev rakyty alebo maliny), taktiež podávame aj kamennú soľ, ktorá je dôležitá pri prechode zo zimnej potravy na jarnú. Kŕmne zariadenia navštevuje hlavne jelenia, ale aj srnčia a diviacia zver.

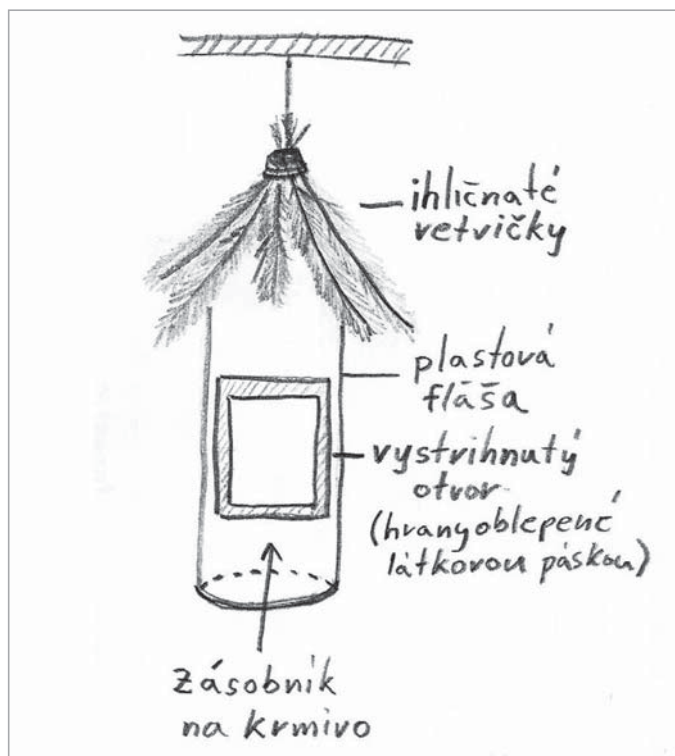
Jelenia, srnčia a diviacia zver musí byť v zime veľmi opatrná, pretože je hlavnou zložkou potravy vlka dravého. Vlk využíva najmä obdobie, keď po odmäknutí snehu tento opäť zamrzne a vytvorí sa hrubšia snehová „kôrka“, po ktorej dokáže vlk pohodlne chodiť, ale pre jeleniu, srnčiu a diviaciu zver je vtedy pohyb veľmi ťažký. Takto sa veľmi ľahko stávajú obeťou dravcov. Najčastejšou korisťou sú mladé jelenčatá, ktoré vlk trhá zaživa a pred očami jelenice.

Pohyb a život v zimnej krajine a v snehu je pre lesnú zver naozaj ťažký. Každú vynaloženú energiu len veľmi ťažko získavajú späť a ani my, ľudia, by sme nemali v tomto období zver vyrušovať a preháňať. Mali by sme sa jej skôr snažiť pomôcť. Najľahší a najprístupnejší spôsob pomoci zvieratám pre nás, ktorí žijeme na dedinách i v mestách, je v zimnom období napríklad prikrmovanie vtáčikov, ktoré taktiež len veľmi ťažko získavajú potravu spod snehu.

Krmidlá minulú zimu navštevovalo dvanásť druhov vtákov

Týmto vás chcem osloviť a poprosiť, zakúpte alebo vyrobte si aj vy jednoduché krmidlá v blízkosti vašich domovov a prikrmovaním tak uľahčíte aj našim vtáčatám obdobie zimy. Najvhodnejšie na kŕmenie sú vopred namiešané zmesi pre voľne žijúce vtáčstvo alebo

Jednoduché krmidlo z plastovej fľaše

úplne postačí aj čierna nelúpaná slnečnica, ktorá sa dá zakúpiť v obchodoch. Návod na to ako si môžete vyrobiť to najjednoduchšie krmidlo prikladám v obrazovej prílohe.

Miroslav Šuch

Foto Samo Dlhoš

Turistický oddiel ONDROBRUS

**Musíme spoločne urobiť čo najviac pre to,
aby naše kopce, lesy, príroda,
boli naším „chráneným domovom“.**

Zuzana Čaputová, prezidentka Slovenskej republiky

V minulom čísle som vám opísala trojdňový výlet TO Ondrobrus v okolí Ždiaru, no v minulom roku sa nám podarilo uskutočniť ešte niekoľko túr, ktoré vám opäť rada opíšem.

9. 8. 2020

Stará Ľubovňa (hrad + skanzen) – Hniezdne (Prehliadka expozície Nestville Distillery – kde sa vyrába prvá slovenská whisky)

Ako ste si už určite všimli, snažíme sa do nášho turistického plánu zahrnúť aspoň jeden poznávací výlet po Slovensku, tentoraz smeroval na východ našej krajiny.

starostu Jána Bonera. V 17. storočí bol hrad rozšírený, postavili tam kaplnku a vybudovali tretie nádvorie. Zaujímavosťou pre nás bolo, že v rokoch 1655 – 1661 tu boli pred Švédmi uschované poľské korunovačné klenoty a v roku 1768 tu bol väznený známy slovenský dobrodruh a cestovateľ Móric Beňovský.

V roku 1772 hrad prestal byť sídlom starostu zálohovaných miest a jeho význam upadol. Posledným vlastníkom hradu bola rodina Zamojski, v ich rukách bol do roku 1945. V roku 1966 bolo zásluhou Andreja Čepiššáka na hrade zriadené múzeum a začala sa jeho obnova.

Od sprievodcu sme sa dozvedeli, že počas letnej sezóny sa tu koná množstvo podujatí, vrátane hradných dní, muzikálových vystúpení, hraných rozprávok, koncertov a iných vystúpení.

V cene vstupenky bola aj návšteva skanzenu pod hradom, ktorý tvorí súbor 25 ľudových stavieb z okolitých dedín, medzi ktorými možno nájsť napr. aj kováčsku vyhňu, hájovňu, školu aj vodný mlyn zo Sulína. Najcennejším exponátom skanzenu je grécko-katolícky kostolík z Matysovej z roku 1833, ktorý je zasvätený sv. Michalovi Archanjelovi a dodnes sa v ňom pri významných cirkevných sviatkoch slúžia bohoslužby východného obradu. Ďalšou našou zastávkou bola dedinka Hniezdne, vzdialená len 5 km od Starej Ľubovne, kde v r. 2012 vyrástol **Areál Nestville Park**. Tu sme mali zarezerвовanú prehliadku expozície liehovarníctva a tradičných ľudových remesiel

– Nestville Distillery. Počas výkladu sme sa oboznámili s historickou ukážkou remesiel súvisiacich s liehovarníctvom. V modernej časti sme sa dozvedeli, že je jednou z najmodernejších rafinérií na výrobu liehu v strednej Európe. V degustačnej miestnosti sme prehliadku ukončili ochutnaním whisky a pozretím skladov zrenia Nestville Whisky.

V areáli sme absolvovali prehliadku jazdiarne, výbornej čokoládovne a užili sme si aj atrakcie pre deti a reštauráciu.

Po kúpení zarezerovaných vstupeniek sme najprv vystúpili chodníkom k hradu Stará Ľubovňa, kde nás na prehliadku zobral kastelán hradu Marián. Z jeho výkladu sme sa dozvedeli, že bol postavený v druhej polovici 13. storočia ako strážny hrad, chrániaci obchodné cesty do Poľska. V roku 1412 sa spolu s 13. spišskými mestami a panstvami Ľubovnianskeho a Podolínskeho hradu dostal do poľského zálohu. Počas husitských vojen ho poškodili, v roku 1553 ho takmer zničil veľký požiar. Jeho obnovu začali v roku 1555 za čias

6. 9. 2020

Vysoké Tatry: Starý Smokovec – Téryho chata – Priečne sedlo – Zbojnícka chata – Starý Smokovec

Pri náročnej túre, ktorej celkový čas bol 9 hodín, vždy ponúkame aj menej náročnú B trasu, ktorou tentokrát bola Zbojnícka chata (1960 m).

Na Hrebienok (1285 m) niektorí išli peši, iní lanovkou. Tam sa nám cesty rozdelili. A – skupina pokračovala Malou Studenou dolinou k Zamkovského chate a za celé 3 hodiny, krásneho počasia a nádherných výhľadov, sme prišli na Téryho chatu (2015 m). Po malom občerstvení, foteňí, sme sa vydali ďalej k Priečnému sedlu, najskôr na dno kotliny a potom serpentínami strmo hore. Výstup až do Priečného sedla (2352 m), ktorý je zaistený reťazami obojsmerne,

nám trval celú hodinu, pretože na reťaziach bolo veľa turistov. Pri zostupe sutinovým terénom sme si dávali veľký pozor, aby sme nezosunuli sut' a skaly. Potom nás už čakala len krásna vyhlídková cesta na Zbojnícku chatu, kde sme si dopriali oddych a Veľkou Studenou dolinou sme zišli na Hrebienok a odtiaľ do Starého Smokovca.

6. 9. 2020

Ostrý Grúň – Rúbaný vrch – Kláštorská skala – Vtáčnik – Klák

Päť a pol hodinovú túru sme začali v obci Ostrý Grúň a zakončili v obci Klák. Obe obce vošli do histórie Slovenska. Pred vypuknutím SNP mnohí občania spolupracovali s partizánmi a poskytovali im materiálnu pomoc až do osudného 21. januára 1945. Výprava protipartizánskej jednotky Edelweiss do Ostrého Grúňa a Kláku mala zastrašiť obyvateľov a zabrániť podpore partizánskych skupín. Spolu s príslušníkmi Pohotovostných oddielov Hlinkových gárd a jednotkou Heimatschutzu zavraždila v Ostrom Grúni a Kláku 148 ľudí a obe obce boli vypálené. V obci tieto udalosti pripomína Pomník umučených občanov a pamätná izba.

Naším cieľom bol Vtáčnik (1345 m), najvyšší vrch v rovnomennom pohorí. Nachádza sa v CHKO Ponitrie a veľká časť masívu patrí do národnej prírodnej rezervácie Vtáčnik. Leží v hlavnom hrebeni pohoria, ktorým vedie hranica medzi Trenčianskym a Banskobystrickým krajom.

Prechádzali sme zmiešaným lesom, veľmi peknou prírodou, a na chodníku sme boli skoro sami (po túre v Tatrách, kde bolo veľmi veľa ľudí, to bol balzam pre dušu). Vyšli sme cez Rúbaný vrch (1097 m) a vystúpili na Kláštorskú skalu (1279 m), tretí najvyšší vrch pohoria Vtáčnik. Pod vrchom sa nachádzajú skalné útvary vysoké až 20 metrov.

Patria k najzaujímavejším skalným zoskupeniam celého pohoria. Je z nich výhľad na Pohronie a údolie Nitry.

Na záver si dovoľím popriať všetkým, aby bol rok 2021 zdravší a aby sme počas neho mohli spoločne bez obmedzenia dýchať čerstvý vzduch v našej krásnej prírode.

Zuzana Kubusová

Zo života VK Pirane Brusno

Pirane útočia!

Tak ako naznačuje názov známeho hororového trháku, tak sa chcú prezentovať aj naše dievčatá v súťažiach nielen v rámci Slovenska, ale chcú okúsiť aj bojovnosť a odpor súpera v európskej súťaži.

Do novej sezóny 2020/21 sme nastúpili s novým marketingovým názvom VK Pirane Brusno. Chceme tým vyjadriť spojitosť s dravosťou, rýchlosťou a húževnatosťou týchto juhoamerických rýb a zároveň spečať a pripomínať v názve historickú účasť brazílskych legionárov v našom klube.

Sezóna 20/21 je v plnom prúde a hneď na jej začiatku bola mládežnícka časť po 1. kole zo známych dôvodov prerušená. Jedno kolo odohrali kadetky, ostatné súťaže ani len nezačali. Oproti tomu extraliga žien odštartovala, dokonca v troch kolách aj za účasti divákov. Ako každá sféra spoločenského diania, aj šport dostáva v období pandémie obrovské rany. Bez podpory divákov sa hrá ťažko, zvlášť, keď sú naše dievčatá povzbudzované najpočetnejším publikom v Slovenskej extralige.

Po neskromných ambíciách klubu, ktoré vychádzali najmä z angažovania top hráčky Slovenska a 99-násobnej reprezentantky Jarky Pencovej, sme sa rýchlo vrátili do zápasovej reality. Už po 3. kole sme sa museli rozlúčiť s brazílskou hráčkou Rafaelou Carvalho, ktorá nespĺňala športové kritériá. Síce sme vyhrali 1. kolo s Trnavou 3:2, ale hneď v nasledujúcom zápase sme dostali príučku od kadetského tímu Slovenska 0:3.

Ďalšie víťazstvo 3:0 s Prešovom síce potešilo, ale bolo to na dlhé obdobie (na takmer tri mesiace) to posledné víťazstvo v extralige. Určite aj zranenie Jarky Pencovej bolo dôvodom straty formy, ale nielen táto skutočnosť ovplyvňovala výkonnosť dievčat. Príchodom Venezualčanky Jhenlis Belisario, Srbky Danieli Nikič, trénera Tibora Štrajánka a mentálneho coacha Adama Kociána sa situácia začala zlepšovať. Čakal nás historický zápas v európskom pohári CEV Challenge cup proti lídrovi španielskej ligy La Laguna Sanay z Tenerife. Na tento zápas sme nastupovali s malou dušičkou a s cieľom, aby sme neutrhli debakel a hanbu. Záujem médií bol enormný, veď RTVS (neprenášala zápas), mala spravodajský štáb v športovej hale v Slovenskej Ľupči celé tri dni. Španielky pricestovali do Viedne, odkiaľ sme ich dopravili do penziónu ŠK Kremnička v Banskej Bystrici. Zároveň sme privítali rozhodcov z Belgicka a z Českej republiky. Deň pred zápasom sa konal povinný míting, kde sa vybavili všetky náležitosti od COVID testov, antidopingových protokolov, až po kontrolu súpisiek a celého protokolu v súlade s CEV. 23. novembra 2020 o 18.00 hod. sa začalo stretnutie. Po dvoch setoch, ktoré sme prehrali na 16 a 21 sme hadnotili priebeh ako uspokojivý a z nášho pohľadu hlavne dôstojný. Za tohto stavu začali dievčatá cítiť, že súper je zdolatelný a nikto neveril tomu, čo sa dialo od tohto momentu na palubovke. Odrazu bol stav stretnutia vyrovnaný na 2:2 a čakal nás tajbrejk. Zo skúsenosti vieme, že po obraze z 0:2 na 2:2 je v psychickej výhode tím, ktorému sa tento obrat podarilo uskutočniť. To sa aj potvrdilo a v tajbrejku sme súperkám nedali šancu a výsledkom 9:15 sme sa po prvom dni ujali vedenia. Odveta nás čakala na druhý deň, opäť v našej športovej hale. Zápas bol dramatický, veď sme viedli 2:1 na sety a na postup nám stačilo získať jeden set. Žiaľ, sily nám odchádzali a La Laguna získala ďalšie dva sety a vyhrala 3:2. Nasledoval tzv. zlatý set. Tak ako deň predtým, aj tu sa potvrdilo, že obrat v stretnutí dodáva silu práve tomu tímu, ktorému sa obrat podaril. Po húževnatom boji nakoniec zvíťazili Španielky a postúpili do osemfinále Challenge cupu. Napriek tomu si naše dievčatá zaslúžia obrovské uznanie a vďaka. Veď názov nášho klubu, VK Pirane Brusno, zaznel aj v španielskej TV a samozrejme aj v našich zahraničných médiách a na dva-tri dni sme „pobláznili“ slovenskú športovú verejnosť brusnianskym volejbalom.

To bolo naše krátke, ale o to intenzívnejšie a úspešnejšie odbočenie zo série neúspechov. Po stretnutí so Španielkami sme odohrali zlý

Emma Tomková v zápase VK Pirane Brusno – Sanaya Libby's LA LAGUNA

De Lima Nunes Ana Clara a Belisario Zamora Jhenlis Maylin úspešne blokujú útočiacu hráčku v zápase VK Pirane Brusno – Sanaya Libby's LA LAGUNA

zápas doma s Nitrou a prehrou 0:3 sme sa vrátili do reality. Zranenia, sklamanie a vyčerpanosť doľahli v plnej miere na náš tím. Príchod mentálneho coacha bola tá posledná možnosť pred absolútnym pádom na dno extraligovej tabuľky. Určili sme si priority, hráčky dostali ultimátum od trénerov aj od vedenia klubu a čakali sme na zmenu. Zmena síce nastala, ale dopadla ešte horšie, ako pred krízou.

Smečujúca Belisario Zamora Jhenlis Maylin v zápase Slovensko (RD Project) – VK Pirane Brusno

Zápas proti kadetkám Slovenska sme prehrali po závažnom ovplyvnení rozhodkyne stretnutia (čo konštatovala aj SVF), keď nám v súlade s pravidlami neumožnila do hry zapojiť kľúčovú brazílsku blokárku a zranenú blokárku sme museli striedať. Aj takéto veci sa stávajú. Našťastie išlo o poslednú prehru a od tohto momentu sa nám darí. V sérii troch stretnutí sme nepocítili horkosť prehry a zvíťazili sme v Prešove, v zápase s Pezinkom, aj v nadstavbe s kadetkami Slovenska. Skalp Pezinka nás teší snáď najviac.

Momentálne sa hrá nadstavba, v ktorej sme zvíťazili práve s kadetkami Slovenska a posunuli sa tak na 6. priečku tabuľky. V nadstavbovej časti by sme chceli skončiť na 5. mieste, aby sme mali čo najlepšiu pozíciu pred play off.

Medzi úspechy patrí aj príprava našej mládeže, ktorá minulú sezónu nedokončila a v sezóne 20/21 odohrali jediný zápas v Banskej Bystrici naše kadetky. Žiaľ, pandémie zasiahla aj šport, a to najmä mládežnícky. Avšak skutočnosť, že sa v našom klube pripravuje približne 100 aktívnych športovkýň v Brusne, Banskej Bystrici, Slovenskej Ľupči a v Brezne, nás zaväzuje a motivuje k ďalšej práci. Naše mladé dievčatá trénujú pod dohľadom aj našich bývalých alebo stále aktívnych hráčok ako napr. Kristíny Hrončekovej a Sára Dlhéhovej. Aj tieto mená dokazujú správne smerovanie v klube, keď nielen hráčky, ale aj trénerský doplnajú štruktúru klubu naše odchovankyne. Vplyvom pandémie najviac trpia naši diváci, ktorý prichádzajú

o bezprostredný zážitok v hľadisku ŠH v Slovenskej Ľupči. Už v predchádzajúcom čísle Čipkárskych Zvestí som spomínal, že naši fanúšikovia sú skvelí a minulú sezónu naplnili hľadisko do posledného miesta – 2 500 divákov a prvenstvo v návštevnosti je skvelý výkon. Za aspoň malú „náplast“ považujeme to, že naši diváci môžu sledovať zápasy našich dievčat cez online TV alebo Husté TV. Ďakujeme im aj v týchto časoch za ich vernosť a priazeň.

Vďaka patrí aj našim partnerom, bez ktorých by sme nemohli reprezentovať na takej úrovni ako si predstavujeme. Sme radi, že našim najsilnejším partnerom je Obec Brusno. Veď práve tu sa rodia reprezentantky nielen nášho klubu, ale aj slovenskej reprezentácie.

*Foto + komentáre k foto: Alexander Mistrík
Alexander Šabo, prezident klubu*

Pozn. redakcie: Málokto z tých, čo 16. 12. 2020 sledovali v STV slávnostný gálavečer – vyhlásenie ankety o najlepšieho športovca roka 2020 – si všimol, že sa tam za rapu Marianny Ďurinovej a Marcela Merčiaka v zostrihu mihli aj naše Pirane. Bolo to možno len na jednu-dve sekundy, ale pozornému oku našich redaktorov to neuniklo.

(link: <https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/16714/253490> v čase 11:04)

Vítavná fotka po zápase Slovensko (RD Project) – VK Pirane Brusno

Na koledu je vždy čas

Vzhľadom na aktuálne protipandemické opatrenia nebolo počas Vianoc možné zrealizovať obľúbenú akciu Dobrá novina koledovaním z domu do domu. Roky sme sa na ňu mnohí tešili a koledovanie bolo u nás dlhoročnou tradíciou.

... Vianoce podľa roku 2020...

Boli to vari najsmutnejšie Vianoce, na aké si spomínam. A to nielen preto, že mi chýbal niekto, kto tu vlni na Vianoce s nami ešte bol... Večer pred Štedrým dňom nám zavreli kostoly (aj kadečo iné), a tak sme Vianoce museli sláviť v súkromí. Nie že by sa tým podstata Vianoc zmenila, ale Vianoce sú vnímané hlavne ako sviatky radosti. A radosť sa násobí vzájomným zdieľaním. Radosť, s ktorou sa nemáme s kým podeliť, nie je úplná. A hoci sme Vianoce trávili spolu s tými najbližšími a Štedrý večer bol u nás naozaj pekný, chýbalo mi spoločenstvo, ktoré zažívam na polnočnej a na Božie narodenie, chýbali ste mi vy všetci, s ktorými som sa predtým mohol pri stretnutí na ulici či pred kostolom vyobšľachovať a popriať si „šťastné a veselé“. Vianoce, keď si od srdca nezaspievam v kostole Tichú noc, a keď sa mi pritom neorosia oči i srdce, nie sú pre mňa radostné. A vtedy je človek rád, ak nadabí na niečo, čo mu pohladí dušu a v tej chvíli je jedno, čo to je a ako si to našlo k nemu cestu. Nám s manželkou pohladila dušu jedna kázeň, ktorú sme dostali e-mailom, a ktorou sa pán farár Marián Bublinec prihovoral veriacim na polnočnej svätej omši v Krupine. Chceli by sme sa s ňou s vami podeliť, aby naša vianočná radosť bola o trošku plnšia. S dovolením autora sme tento príhovor upravili pre podmienky našej obce.

(A+JV)

Pán s vami.

Čítanie z evanjelia podľa roku 2020 :)

V tých dňoch, keď Európa bola zjednotená a vytvorila Európsku úniu a darilo sa jej vo všetkom a myslela si, že je neporaziteľná, to isté si mysleli Spojené Štáty, Rusko aj Čína, v tých dňoch keď sme mali lieky takmer na všetko a všetko, čo sa nám chcelo, sme si mohli

Tento rok sa v súlade s protipandemickými opatreniami môžu zbierať peniaze pre projekt Dobrej noviny len formou verejnej zbierky. Výťažkom z nej podporí Dobrá novina aktivity pre mladé matky na východe Ugandy, ktoré kvôli ťažkej životnej situácii žijú na okraji spoločnosti a nedokážu sa uplatniť na trhu práce. Po absolvovaní odborných kurzov šitia a kaderníctva sa mladé ženy a dievčatá budú môcť zamestnať či začať vlastné drobné podnikanie. Okrem toho budú peniaze z verejnej zbierky použité na humanitárne a rozvojové účely v ďalších projektoch v Ugande, Keni, Južnom Sudáne a Etiópii. **Verejnú zbierku môžeme podporiť napríklad prevodom na oficiálny účet zbierky SK77 1100 0000 0029 4045 7894 (do poznámky treba uviesť svoj email alebo adresu) alebo online, cez darovací formulár, ktorý bude prístupný na stránke www.dobranovina.sk do 31. januára 2021.**

Za všetky dary vám zo srdca ďakujem a všetko dobré od Pána do nového roku vyprosujú koledníci Dobrej noviny!

dovoliť, v tých dňoch, keď sa rozšírila pandémia a začalo sa celoplošné testovanie na korona vírus, keď predsedom vlády na Slovensku bol Igor Matovič a prezidentkou Zuzana Čaputová, starostom v Brusne Jozef Šimeček, všetci sa šli dať otestovať, každý do svojho mesta.

Na testovanie šiel aj Jozef spolu so svojou manželkou, ktorá bola v pozhnanom stave. Kým čakali v nekonečných radoch, aby zistili, či sú pozitívni alebo negatívni, nadišiel jej čas pôrodu. I porodila svojho prvorodeného len tam, kde na ulici, lebo všetko bolo z rozhodnutia hygieny a tvrdých ľudských sŕdc pozatvárané.

Boli však v tom kraji aj ľudia, ktorí bdeli. Väčšinou to boli matky pri svojich chorých deťoch, zdravotníci, predavači v potravinách. Pri nich zastal Pánov anjel v dovolenej vzdialenosti, ktorá bola viac ako tri metre a pod rúškom noci ožiarený nádherným svetlom im povedal: Nebojte sa toho všetkého svinstva okolo seba. Dnes sa vám narodila – aj v obci Brusno – pravá láska, ktorá sa nebojí prísť do vášho smutného, chorého, nervózneho, zničeného a zdegenerovaného sveta. Pravú lásku poznáte podľa toho, že to nie je nejaká dobrá, všeobecná energia vo vesmíre. Ona má meno. Je to Ježiš a maminka Mária ho zabalila do plienok a jej prečistý manžel Jozef ich chráni pevnou a nežnou láskou. Môžu vám, nedajbože, vypnúť elektrinu, kúrenie, môžu vám vypnúť internet, ale Lásku nevypnú, pretože Láska sa nevypína (por. 1 Kor 13, 4–8 – pozn. redakcie).

Anjel nezostal sám, ale sa k nemu pripájali ľudia dobrej vôle, ktorí si povedali, že prestávajú so šomraním a nadávaním na dobu v ktorej žijeme, prestávajú so šomraním na svojich najbližších. Povedali si: Poďme aj my chváliť Boha za to, že miluje všetkých a vôbec nepozera na to, či sme zlí, alebo dobrí. Miluje, pretože On iné nevie. Malé Dieťaťko v jasličkách sa pozerá aj do mojich, aj do tvojich očí a pýta sa: Ku komu sa pridáš? K ľuďom, ktorí šomrú donekonečna, alebo k tým, ktorí chvália Pána...

Neprepočuli sme slovo Pánovo?

Stredoslovenská vodárenská
prevádzková spoločnosť, a.s.

OBECNÝ ÚRAD BRUSNO

21.12.2020

Číslo spisu:

Vybavuje:

SNAS

Reg. No. 247/S-198

Číslo strany / počet strán : 1 / 2

Tento protokol obsahuje výsledky akreditovaných skúšok, ktoré sú označené A,
výsledky neakreditovaných skúšok označených N

Protokol o skúške č. 11605/2020

vzorka vody č. 11605/2020

Názov a adresa laboratória : Odbor riadenia kvality - Laboratórium Banská Bystrica
Partizánska cesta 5
974 01 Banská Bystrica

Meno a adresa zákazníka : Závod 01 Banská Bystrica
Stredoslov. vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.
Partizánska cesta 73 97401 Banská Bystrica

Vzorku odobral : poverený pracovník laboratória

Odber vzorky : akreditovaný

Typ odberu : bodová vzorka

Dátum odberu / prevzatia vzorky / výkonu skúšky (od-do) :

30.11.2020 / 30.11.2020 / 30.11.2020 - 04.12.2020

Odborné miesto : Brusno - Obecný úrad

Matrica : pitná voda (spotrebická)

Č. objednávky : BB/2020

Tabuľka výsledkov skúšok

Ukazovateľ	Metóda stanovenia	Povolený limit	Výsledok	Rozšír. neistota (k=2)	Merná jednotka	Pozn.
Zákal	STN EN ISO 7027-1	5	0,67	20%	FNU	A
Farba	STN EN ISO 7887	20	<2	-	mg/l	A
Reakcia vody	STN EN 10523	6,5 - 9,5	7,91	0,15	-	A
Vodivosť (20°C)	STN EN 27888	125	51,2	5%	mS/m	A
Chemická spotreba kyslíka manganistanom	STN EN ISO 8467	3,0	<0,50	-	mg/l	A
Absorbancia (254 nm, 1 cm)	STN 757360	0,08	0,011	20%	-	A
Amónne ióny	STN ISO 7150-1	0,5	<0,100	-	mg/l	A
Dusitany	STN EN ISO 10304-1	0,5	0,050	-	mg/l	N
Dusičnany	STN EN ISO 10304-1	50	<4,00	-	mg/l	N
Železo	STN ISO 6332	0,2	<0,050	-	mg/l	A
Mangán	STN EN ISO 15586	50,0	<2,0	-	µg/l	A
Escherichia coli	STN EN ISO 9308-1:2015	0	0	-	KTJ/100ml	A

Ukazovateľ	Metóda stanovenia	Povolený limit	Výsledok	Rozšír. neistota (k=2)	Merná jednotka	Pozn.
Kolíformné baktérie	STN EN ISO 9308-1:2015	0	0	-	KTJ/100ml	A
Enterokoky	STN EN ISO 7899-2	0	0	-	KTJ/100ml	A
Kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C	STN EN ISO 6222	200	0	-	KTJ/1ml	A
Kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C	STN EN ISO 6222	50	1	-	KTJ/1ml	A
Clostridium perfringens	STN EN ISO 26461-2	0	0	-	KTJ/100ml	N
Vláknité baktérie (okrem železitých a mangánových	STN 75 7711	0	0	-	jedinice/ml	A
Železité a mangánové baktérie	STN 75 7711	10	0	-	%pokr.	A
Mikromycéty stanoviteľné mikroskopicky	STN 75 7711	0	0	-	jedinice/ml	A
Živé organizmy	STN 75 7711	0	0	-	jedinice/ml	A
Mŕtve organizmy	STN 75 7711	30	0	-	jedinice/ml	A
Bezfarebné bičikovce	STN 75 7711	0	0	-	jedinice/ml	A
Abiosestón	STN 75 7712	10	1	50%	%pokr.	A
Chut*	STN EN 1622	-	prijateľná	-	-	N
Pach	STN EN 1622	-	bez zápachu	-	-	N
Teplota vody	STN 757375	-	9,5	-	°C	N
Voľný chlór	Kyvetové testy	0,3	0,10	-	mg/l	N

Laboratória ORK sú akreditované SNAS, ktorý je signatárom ILAC MRA a EA MLA v oblasti akreditácie laboratórií.

Vzorka bola odobratá podľa interného predpisu PP-012/ORK

*prijateľná = prijateľná pre spotrebiteľa

Vysvetlivky :

- o Protokol sa vzťahuje na predmet skúšania.
- o Protokoly o skúške môže zákazník reprodukovať bez obmedzenia celého. Čiastočná reprodukcia je možná len so súhlasom vedúceho skúšobného laboratória.
- o Zákazník služieb akreditovaného pracoviska v žiadnom prípade nesmie použiť jeho akreditačnú značku

Za správnosť protokolu zodpovedajú : Ing. Eva Azzamová

Protokol o skúške schválil :

STREDOSLOVENSKÁ VODÁRENSKÁ
PREVÁDZKOVÁ SPOLOČNOSŤ
akciová spoločnosť
974 01 BANSKÁ BYSTRICA

Dátum : 16.12.2020

Vedúca LBB - Ing. Eva Azzamová

FO-029/ORK/4

Verzia : 27.05.2020

Koniec protokolu.